

Deze actualisering van het Handboek Sociale Zekerheidsrecht is bijgehouden tot het Staatsblad van 31 mei 2010. Alleen die wijzigingen worden vermeld die van belang zijn voor de tekst van het handboek. Men vindt er dus niet alle akten in terug die in het (overvolle) Staatsblad verschenen zijn. Ook de geïndexeerde cijfers van de bedragen van bijdragen. Loonplafonds en uitkeringen worden niet opgenomen. Men kan die vinden op het internet:

<http://www.socialezekerheid.fgov.be/nl/nieuws-publicaties/wetgeving/bedragen/indexatie-bedragen-uitkeringen.htm>.

ALGEMEEN DEEL

Randnummer 355

Voetnoot toevoegen: Blijkbaar werd inzake de RVA art. 10, 8ste lid zo geïnterpreteerd dat de bevoegdheid van de administrateur-generaal om o.m. verzoekschriften in hoger beroep voor de arbeidshoven te ondertekenen niet kon gedelegeerd worden gedelegeerd, terwijl dit bij andere rijksdiensten wel het geval was. Dit verschil in behandeling werd door het Grondwettelijk Hof als ongrondwettelijk veroordeeld (Arrest nr. 12/2010 van 18 feb. 2010, *B.S.* 15 maart).

Randnummer 373 - eerste paragraaf vervangen

De tweede ‘generatie’ bestuursovereenkomsten werd bij K.B. goedgekeurd in de loop van 2006 en zijn retroactief in werking getreden op 1 januari 2006. Enkel de DOSZ heeft nog steeds geen tweede bestuursovereenkomst hoewel de verlenging van de eerste bestuursovereenkomst einde 2006 is afgelopen.

Randnummer 398 - invoegen aan het einde van dit randnummer

Door de wet van 10 augustus 2001 houdende aanpassing van de arbeidsongevallenverzekering aan de Europese richtlijnen betreffende de directe verzekering met uitzondering van de levensverzekering werd de financiële controle op de verzekeringsondernemingen overgeheveld naar de Controledienst voor de Verzekeringen. Als gevolg hiervan had de wetgever artikel 53 van de Arbeidsongevallenwet, waarin bepaald werd dat de verzekeringsondernemingen een afzonderlijk beheer houden over de verrichtingen in verband met de arbeidsongevallen en hierover verslag uitbrengen aan het FAO, opgeheven. De Raad van State heeft in zijn advies nr. 34.418/1 echter bepaald dat de Arbeidsongevallenwet (meer bepaald artikel 58, §1, 9° en 12°) een voldoende wettelijke basis vormt om dit afzonderlijke beheer met betrekking tot de arbeidsongevallen en het verslag aan het FAO op te leggen. Daarom werd met de wet van 13 juli 2006 artikel 53 opnieuw in de Arbeidsongevallenwet ingevoegd.

SOCIALE ZEKERHEID WERKNEMERS

TOEPASSINGSGEBIED

Randnummer 431 aanvullen:

Ingevolge de genoemde rechtspraak van het Hof van Cassatie heeft de programmawet van 8 juni 2008 (rijkelijk laat) voor het indienen van een beroep bij de arbeidsrechtbank tegen de beslissing inzake onderwerping of niet-onderwerping een termijn van drie maanden na de kennisgeving van de beslissing door de RSZ vastgesteld. Het is een gelijkaardige termijn als voorzien in de wet op het Handvest van de Sociaal Verzekerde. Tot dan toe kon dergelijke vordering blijkbaar eender wanneer worden ingediend, binnen de geldende verjaringstermijnen.

Bij bedrieglijke onderwerping aan de sociale zekerheid voor werknemers, beschikt de RSZ sinds de programmawet van 22 december 2008 over een termijn van zeven jaar vanaf de eerste dag van het trimester dat volgt op het trimester waarin de inbreuk zich heeft voorgedaan, om over te gaan tot de annulering van deze bedrieglijke onderwerping of tot ambtshalve onderwerping bij de werkelijke werkgever. De eventuele terugbetaling van niet-verschuldigde bijdragen door de RSZ geldt voor een periode van maximum 3 jaar.

Randnummer 458 aanvullen in fine

Een bijzondere vermelding verdient hierbij de advocaat-stagiair. Een reglement van de Orde van Vlaamse balies van 8 juni 2005 verplicht de advocaat – en dus ook de advocaat-stagiair – zijn beroep als zelfstandige uit te oefenen, met uitsluiting van iedere band van ondergeschiktheid. Het zelfstandig statuut wordt hier als deontologische regel verplicht gesteld, vanuit de overtuiging dat dit statuut de beste waarborg vormt voor een onafhankelijk optreden van de advocaat.¹

Randnummer 460 vervangen

In de regeling voor zelfstandigen gaf het met de programmawet van 10 februari 1998 nieuw gecreëerde stelsel van “stagiair-zelfstandige” (zie verder, deel III, hoofdstuk 1) misschien een aanzet tot een nieuwe regeling voor alle stagiairs, waardoor zij reeds tijdens hun stage zouden aangesloten worden bij het regime waar zij nadien onder zullen vallen. Deze regeling was een kort leven beschoren en werd – zonder verklaring – opgeheven bij wet van 11 mei 2003.

Randnummer 462 aanvullen:

Sinds K.B. 15 december 2006 is de Wet van 24 feb. 1978 ook van toepassing op voetbaltrainers.

¹ Zie hierover meer uitgebreid: A. VAN REGENMORTEL, “Schijnzelfstandigheid. Met bijzondere aandacht voor de positie van de advocaat” in CBR-JAARBOEK 2005-06, Antwerpen, Maklu, 2006, 25-89; B. THEEUWES, *De onafhankelijkheid van de advocaat*, Antwerpen, Maklu, 2006, 63p.

Randnummer 463

Sinds de Wet van 15 mei 2007 wordt de bijdrage voor de betaalde sportbeoefenaars niet meer op het minimumloon betaald, maar op het maximumloon voor de berekening van de werkloosheidsuitkeringen.²

Randnummer 467 vervangen

In tegenstelling tot heel wat heersende definities³ lijkt het eigene van arbeid te bestaan niet in de aard van de activiteit maar in de doelstelling waarmee zij wordt verricht: namelijk het verwerven van een inkomen. Het doet er dus niet toe wat men doet. Evenmin is vereist dat de geleverde prestaties beduidend zijn en een zekere regelmaat vertonen. Ook in tijd en omvang beperkte arbeid is arbeid in de zin van de Arbeidsovereenkomstenwet en zal de toepassing van de RSZ-Wet impliceren.⁴ Enkel indien de arbeid zou beantwoorden aan de strikte voorwaarden van artikel 16 RSZ-Besluit – zie infra nrs. 549-550 – zal de socialezekerheidsregeling voor werknemers geen toepassing vinden.

Naar Belgisch recht is arbeid alles wat men doet om geld te verdienen. Alle activiteiten van het dagelijks leven, met inbegrip van sport en spel, bezig zijn met de kinderen, zelfs eten en drinken, TV kijken of slapen, worden arbeid wanneer zij tegen betaling worden verricht.⁵

De vraag is dus niet zozeer: wordt er arbeid verricht, als: wordt er loon betaald. Dit brengt ons tot het volgende punt.

Randnummer 475

Deze bijzondere regeling (art. 17quinquies) is opgeheven bij K.B. 9 mei 2007. De algemene regeling van de vrijwilligerswet (zie hoger) is van toepassing.

Randnummer 479- 486 vervangen

Arbeid kan verricht worden in andere juridische vormen dan de arbeidsovereenkomst, bv. onder een aannemingsovereenkomst. Het distinctieve element van de arbeidsovereenkomst is het “gezag” van de werkgever, of het “ondergeschikt verband”.⁶ Voor de toepasselijkheid van de sociale zekerheid zal de cruciale vraag dan ook zijn of de arbeid verricht wordt onder het gezag van een werkgever, in ondergeschikt verband.

² Na de vele wijzigingen van wetten bij K.B. hebben we hier een wet die een K.B. wijzigt!

³ Benelux-Sociaalrechtelijk woordenboek, decreet van 25 september 1975; L. FRANÇOIS, *Introduction au droit social*, Luik, 1974, 107-108; zie ook definities geciteerd door R. DEVLOO, in *Nec plus ultra. Bijdragen over werken en niet werken in het sociale zekerheidsrecht morgen*, Deventer, Kluwer, 1986, 8-10.

⁴ Cass. AR S07.0004. N, 19 mei 2008.

⁵ Zie R.C. KWANT, *Filosofie van de arbeid*, Antwerpen, De Nederlandsche Boekhandel, 1964, 11-34; zie ook J. VIAENE, *Evaluatie van de gezondheidsschade*, Antwerpen, Maarten Kluwer, 1976, 134 e.v.

⁶ Door artikel 1 van de wet van 17 juni 1985 is in de wet op de arbeidsovereenkomsten de uitdrukking “leiding, gezag en toezicht” vervangen door de eenvoudige uitdrukking “gezag”; zie hierover C. WANTIEZ, “Les lois des 17 et 18 juillet 1985 modifiant la loi du 3 juillet 1978 relative aux contracts de travail”, *J.T.T.* 1985, nr. 327, 385.

Uit arresten blijkt dat het Hof van Cassatie de aanwezigheid van een gezagsverhouding als een feitenkwestie beschouwt, waarover de feitenrechten soeverein oordeelt, voor zover de interpretatie die hij geeft niet in tegenspraak is met de inhoud van het contract⁷. Uiteraard kunnen gelijkaardige feiten door verschillende feitenrechtters op uiteenlopende wijze worden beoordeeld. In werkelijkheid kan op basis van het element “gezag” nauwelijks enig onderscheid gemaakt worden tussen werknemers en zelfstandigen⁸. Arbeidsrechtelijk wordt dit gezag immers ruim bepaald en volstaat “de juridische mogelijkheid van toezicht” door de werkgever. Maar ook in het geval van onbetwistbare zelfstandigen bestaat dergelijke juridische mogelijkheid van toezicht. Hun opdrachtgevers of klanten hebben alleszins het recht instructies te geven over de uitvoering van het werk en na te gaan of deze instructies nageleefd worden. In de praktijk blijkt het in een aantal gevallen bijzonder moeilijk in die zin een scheidingslijn te trekken.

Merken we nog op dat in een poging om het probleem van de “valse zelfstandigen” op te lossen de aansluitingsprocedure van zelfstandigen bij een sociale verzekeringskas (zie verder) is aangepast, in die zin, dat wanneer eenzelfde activiteit tevoren werd uitgeoefend onder het stelsel van de werknemers, een kopie van de aansluiting door het RSVZ wordt overgemaakt aan de RSZ (art. 6 KB 19 december 1967). Dit kan eventueel aanleiding geven tot overleg tussen de twee rijksdiensten en tot vernietiging van de aansluiting. Op die manier zou men een aantal betwistingen en eventueel pijnlijke navorderingen kunnen voorkomen. Uit de cijfers blijkt niet dat deze procedure een overweldigend succes kent: op tien jaar tijd werden 379 aansluitingen geannuleerd (0,06 % van de totale aansluitingsverklaringen).⁹

4.1. De Arbeidsrelatieswet¹⁰

Het spreekt dus voor zich dat omtrent het al dan niet bestaan van gezag de nodige betwistingen gevoerd worden. In de strijd tegen schijnzelfstandigheid werd door de programmawet van 27 december 2006 met ingang van 1 januari 2007 een wettelijk systeem opgezet waarvan de principes hierna worden uiteengezet.

Een “arbeidsrelatie” wordt gedefinieerd als een professionele samenwerking betreffende het presteren van arbeid door een partij in de hoedanigheid van hetzij werknemer hetzij zelfstandige, waarbij onder “werknemer” moet worden verstaan de persoon die er zich in een arbeidsovereenkomst toe verbindt, tegen betaling van een loon, onder het gezag van de andere partij, de werkgever, arbeid te verrichten en onder “zelfstandige” de natuurlijke persoon die een beroepsactiviteit uitoefent buiten een gezagsband en die niet verbonden is door een statuut.

⁷ Zie onder andere Cass. 16 januari 1978, *Arr. Cass.* 1978, 586-590; Cass. 11 september 1978, *Arr. Cass.* 1978-79, 29-34 en Cass. 2 april 1979, *Arr. Cass.* 1978-79, 906-909.

⁸ D. SIMOENS, “Knelpunten in het toepassingsgebied van de sociale zekerheidsregelingen voor werknemers en zelfstandigen”, *T.P.R.* 1987, 93 e.v. en J. VAN LANGENDONCK, “Het onderscheid werknemer-zelfstandige in het sociaal recht”, in *Blinde vlekken in het sociaal recht*, Deventer, Kluwer, 1986, 10.

⁹ J. PUT, « Werknemer of zelfstandige : procedurele beoordeling van vragenlijst en puntensysteem », in G. VAN LIMBERGHEN en J. PUT (eds.), *Werknemer of zelfstandige: met vragenlijst en puntensysteem naar een voorafgaandelijk bindend advies?*, Themanummer *T.S.R.* 2001, 199.

¹⁰ Zie hierover W. VAN EECKHOUTTE en G. DE MAESENEIRE, “Arbeidsrelatieswet. Het bepalen van de rechtsaard van arbeidsrelaties”, *NJW* 2007, afl. 156, 98-119.

Als principe wordt gesteld dat de partijen vrij de aard van hun arbeidsrelatie bepalen, met respect voor de openbare orde, de goede zeden en dwingend recht. De Arbeidsrelatieswet stelt dus in navolging van de rechtspraak van het Hof van Cassatie in eerste instantie de kwalificatie door de partijen voorop.

De arbeidsrelatie kan echter geherkwalificeerd worden indien uit de uitoefening voldoende elementen naar voren komen die onverenigbaar zijn met de kwalificatie van de partijen. Die elementen worden beoordeeld op basis van de volgende algemene criteria: de wil der partijen, de vrijheid van organisatie van werk of werktijd en de mogelijkheid van hiërarchische controle. Formaliteiten zoals de benaming van het contract of de inschrijving bij de BTW-administratie zijn op zich genomen nooit voldoende voor een herkwalificatie. Voor bepaalde sectoren of beroepen kunnen ook nog specifieke criteria uitgewerkt worden. Een herkwalificatie kan nooit plaatsvinden indien deze in strijd is met bepalingen die de hoedanigheid van werknemer of zelfstandige vastleggen of onweerlegbaar vermoeden, zoals de vermoedens van zelfstandigheid in sociaal statuut der zelfstandigen of de bepalingen in artikel 3 R.S.Z.-Besluit. Wanneer hun arbeidsrelatie geherkwalificeerd wordt, worden de betrokkenen onderworpen aan een ander socialezekerheidsstelsel, wat ook gevolgen heeft op het vlak van de socialezekerheidsbijdragen.

Een belangrijke troef van de nieuwe wet is dat de partijen zelf uitsluitel kunnen krijgen over hun arbeidsrelatie van de Commissie ter regeling van de arbeidsrelatie. De partijen genieten van een gunstig systeem inzake de socialezekerheidsbijdragen indien zij zich binnen de zes maanden vrijwillig naar de beslissing schikken. De beslissingen van de Commissie zijn in principe bindend voor drie jaar, ook voor de instellingen van de sociale zekerheid. De partijen kunnen wel beroep aantekenen bij de gewone rechtbanken die hun soevereine beoordelingsbevoegdheid behouden.

In randnummer 487 als eerste zin invoegen

De Arbeidsrelatieswet beoogt de kwalificatie van een arbeidsrelatie, maar biedt weinig houvast bij de cumulatie van hoedanigheden in hoofde van dezelfde persoon.

Randnummer 491 vervangen

Het feit dat een bestuurder-directeur zijn mandaat kan combineren met een arbeidsovereenkomst betekent natuurlijk niet dat dit altijd zo is. Om na te gaan of er werkelijk van een arbeidsovereenkomst sprake is zal men bepaalde indicieën onderzoeken die op het bestaan van een arbeidsovereenkomst moeten wijzen.¹¹ De rechtsleer¹² wijst er op dat men zulke indicieën over het algemeen zal vinden in (a) de belangrijkheid van het aandeel in het kapitaal van de vennootschap, (b) de uitgebreidheid van de bevoegdheden van de betrokkene en (c) de uitvoering van het contract in de praktijk die eventueel de termen ervan kan tegenspreken, evenals (d) de feitelijke onderwerping aan de sociale zekerheid der werknemers. Met ingang van 1 januari 2007 zal men evenwel met de criteria van de eerder vermelde nieuwe Arbeidsrelatieswet moeten rekening houden. De eerder vermelde indicieën dienen derhalve naar deze nieuwe criteria te worden vertaald. Zo zal bijvoorbeeld de omvang van het aandelenbezit als beoordelingselement kunnen blijven meespelen vermits het

¹¹ Arbh. Brussel 16 december 1983, *TSR* 1984, 82.

¹² Zie N. BEAUFILS, *o.c.*, 215-216.

bezit van alle of de meerderheid van de aandelen de “mogelijkheid tot hiërarchische controle” onbestaande maakt.¹³

Randnummer 494 laatste zin vervangen

Dit gaf aanleiding tot betwistingen, met name in verband met de vroegere schouwspelartiesten en de thuiswerkers (zie verder). Ten aanzien van de schouwspelartiesten werden deze betwistingen over mogelijke bevoegdheidsoverschrijding van de Koning in de kiem gesmoord door het nieuwe sociaal statuut van de kunstenaar. Kunstenaars worden thans niet langer bij uitbreiding door de Koning maar krachtens een bepaling van de RSZ-Wet zelf aan de socialezekerheidsregeling voor werknemers onderworpen (zie verder).

Randnummer 502

Voor 2009 bedraagt het plafond 112,44 Euro per dag en 2.248,78 Euro per kalenderjaar.

Randnummer 510 toevoegen tussen tweede en derde alinea

In een arrest van 20 oktober 2008 beklemtoont het Hof van Cassatie dat de omstandigheid dat de RSZ voor gewone werknemers het bewijs moet leveren van een gezagsverhouding en voor de thuiswerkers, bedoeld in artikel 3, 4° RSZ-Besluit, slechts moet bewijzen dat die thuiswerkers in gelijkaardige voorwaarden als die van een arbeidsovereenkomst werken, geen verboden discriminatie inhoudt, vermits beide categorieën zich niet in dezelfde situatie bevinden. Dit onderscheid is ook objectief en redelijk verantwoord, vermits de uitbreidingsbepaling tot doel heeft personen die in sociaal-economisch opzicht in een zelfde toestand verkeren als de werknemers, dezelfde sociale bescherming te verlenen. In dezelfde uitspraak benadrukt het Hof tevens dat de thuiswerkers bedoeld in artikel 3, 4° RSZ-Besluit niet de thuiswerkers zijn, omschreven in artikel 119.1 van de Arbeidsovereenkomstenwet, zoals ingevoerd bij wet van 6 december 1996. Bij de beoordeling van de gelijkaardige voorwaarden als die van een arbeidsovereenkomst in de zin van artikel 3, 4° RSZ-Besluit moet dan ook geen rekening worden gehouden met het gezagsmoment, zoals die besloten ligt in artikel 119.1 van de Arbeidsovereenkomstenwet.

Randnummer 533, eerste alinea aanvullen

De toepassing van de R.S.Z.-Wet werd op dezelfde wijze beperkt uitgebreid tot de geneesheren in opleiding tot huisarts in universitaire centra voor geneeskunde.

Randnummer 544 vervangen

3.7. Gelegenheidsarbeiders in de land- en tuinbouw

Een volgende categorie met beperkte toepassing van de RSZ-regeling zijn de “gelegenheidsarbeiders” in de land- en tuinbouwsector. Het gaat om handarbeiders, die niet meer dan een beperkt aantal dagen per jaar in het bedrijf werken. Sinds een KB van 22 december 2004 kunnen ook uitzendkrachten van dit regime genieten.

¹³ Voor een bespreking van de toepassing van de Arbeidsrelatieswet op de samenwerking in vennootschapsverband, zie: L. ELIAERTS, “De Arbeidsrelatiewet, vennootschapsmandatarissen en vennoten”, *TRV* 2008, 81-112.

Een K.B. van 21 april 2007 heeft de betrokken categorieën nader omschreven en de verplichtingen van de werkgevers gepreciseerd, blijkbaar om misbruiken en ontduiking te bestrijden.¹⁴

Deze personen zijn slechts bijdrageplichtig voor de sectoren van de ziekteverzekering, de pensioenen, de kinderbijslag en de werkloosheid. De bijdrageheffing gebeurt op basis van (vrij gunstige) forfaitaire lonen.

Randnummer 546 vervangen

In een (allicht ijdele) poging om het zwartwerk in de horeca in te tomen heeft een KB van 27 mei 2003 (invoeging art. 8^{quater} R.S.Z.-Besluit) de verplichtingen van werkgevers in de horeca aanzienlijk verlicht inzake bijdragebetaling voor hun “extra’s” die “in het wit” zouden werken. Zij werden enkel onderworpen voor de sectoren van de ziekteverzekering, de werkloosheid, de pensioenen en de kinderbijslag, zodat dus geen bijdragen verschuldigd zijn voor de jaarlijkse vakantie. En vooral: de bijdrage wordt berekend op een forfaitair dagloon van 21 EUR (niet geïndexeerd maar ieder jaar aangepast aan de lonen in de horecasector). Dit stelsel was beperkt tot de extra’s die aan bepaalde voorwaarden voldeden, zoals een beperking op het aantal arbeidsdagen en een verbod op eerder horecawerk in een andere hoedanigheid als student of extra.

Een KB van 30 april 2007 schafte artikel 8^{quater} R.S.Z.-Besluit af. Voortaan zijn alle extra’s onderworpen aan alle sectoren van de sociale zekerheid. Wel kan genoten worden van een berekening van de socialezekerheidsbijdragen op forfaitaire basis. Dit hangt sterk samen met de keuze die de werkgever maakt met betrekking tot de Dimona-aangifte. De horecawerkgever kan ervoor opteren om zijn extra’s aan te geven volgens de formule Dimona light. Dit houdt de opgave van een beginuur en de keuze voor een tijdsblok van vijf of elf uur in, met een bijhorend forfait. De forfaits werden in vergelijking met de vorige regeling sterk opgetrokken om de sociale bescherming van de extra’s te verhogen. De uitkeringen die men ontvangt worden namelijk soms berekend op de bijdrage die betaald werd. Wanneer de bijdrage laag is, zoals voor de extra’s het geval was vanwege het dagloon van amper 21 EUR, is de uitkering dit bijgevolg ook.

Merkwaardig is wel dat in het besluit vermeld wordt dat dit een toegelaten steunmaatregel is, die valt onder de “de minimis-regel” van Verordening (EG) nr. 69/2001 van 12 januari 2001, die toelaat (of beter: niet verhindert) dat overheidssteun gegeven wordt tot ten hoogste 100 000 EUR over een periode van drie jaar aan één onderneming.

Afdeling toevoegen na 3.1. Leerlingen met leercontract

3.2. Minderjarigen verbonden door een arbeidsovereenkomst

Werknemers die tijdens een periode die eindigt op 31 december van het jaar waarin ze 18 jaar worden, verbonden zijn door een arbeidsovereenkomst, vallen onder de regelingen geneeskundige verzorging en uitkeringen, jaarlijkse vakantie, gezinsbijslag, werkloosheid, arbeidsongevallen en beroepsziekten.

¹⁴ Waarom de inwerkingtreding hiervan uitgesteld werd tot 1 jan. 2010 en daarna tot 1 juli 2010 (K.B. 18 april 2010) is niet zo duidelijk.

Randnummers 551 en 552 vervangen:

Onder de hoofding van de bijkomstige betrekkingen worden van bijdrageplicht vrijgesteld:

a) Een aantal personen die voor openbare diensten of activiteiten van openbaar nut prestaties verlenen tijdens de vakanties of buiten de normale werkuren (art. 17 RSZ-Besluit)

- monitoren en bestuurders van sportkampen of sportinstructies tijdens de schoolvakanties of buiten de schooluren
- vast personeel van de openbare omroepen dat optreedt als artiest
- monitoren en bewakers van vakantiekolonies en speelpleinen
- animatoren en leiders van socio-culturele activiteiten of sportinitiaties georganiseerd door scholen of door erkende organisaties buiten de schoolperioden of tijdens de schooluren

De tewerkstelling mag niet meer dan 25 werkdagen per kalenderjaar in beslag nemen. Aanvankelijk was ook vereist dat deze personen een andere betrekking uitoefenden die als “hoofdzakelijk” werd beschouwd waarbij onder “hoofdzakelijke” betrekking werd verstaan elke beroepsactiviteit die de betrokken personen buiten voormelde uren, dagen en periodes uitoefenden. Via een K.B. van 2 augustus 1985 werd hier later nog aan toegevoegd dat ook de jonge afgestudeerde die wachtgeld of werkloosheidsuitkering krijgt als iemand met een hoofdzakelijke betrekking werd beschouwd. Gewone werklozen werden hierbij buiten beschouwing gelaten. Merkwaardig, vermits moeilijk valt in te zien waarom een werkloze jongere die tot de regeling toegelaten is op grond van zijn studies wel zou beschouwd worden als iemand met een hoofdzakelijk beroep en een werkloze die op grond van zijn arbeid toegelaten werd niet. Met deze ongelukkige uitbreiding werd evenwel nauwelijks 2 jaar na haar invoering bij KB van 19 november 1987 komaf gemaakt. Door ditzelfde KB werd overigens ook de voorwaarde van “bijkomstige betrekking bij een hoofdzakelijk beschouwde betrekking” afgevoerd. Voortaan volstaat het dat deze betrekkingen van korte duur zijn, wat betekent dat zij in de loop van een kalenderjaar niet meer dan 25 werkdagen mogen beslaan. Door het wegvallen van deze voorwaarde kan men zich afvragen of deze bepaling nog wel op de uitsluiting van “arbeid die voor hen een bijkomstige betrekking is” is terug te brengen dan wel niet veeleer met de uitsluiting van “arbeid die wezenlijk van korte duur is” moet worden geassocieerd.

Ook deze uitzonderingen moeten beperkend geïnterpreteerd worden. Een vakantieverblijf van vreemdelingen in een school om taalcursussen te volgen, is geen “speelplein”. De taalmonitoren op zulke cursussen zijn dus niet van bijdrageplicht vrijgesteld.¹⁵

Randnummer 558

Deze bijzondere regeling (art. 17 *quinquies* RSZ-Besluit) is opgeheven bij KB 9 mei 2007. De algemene regeling van de vrijwilligerswet (zie hoger) is van toepassing.

¹⁵ Cass. 20 juni 1983, *JTT* 1984, 145.

Randnummer 562

Het vrijgesteld bedrag voor de vrijwillige brandweerlieden bedraagt voor 2009 958,07 Euro per kwartaal.

Randnummer 565

De Verordening 1408/71 zal met ingang van 1 maart 2010 vervangen worden door Verordening (EG) nr. 883/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels, *P.B.L.* 7 juni 2004, afl. 200, 1.

Randnummer 577 aanvullen

Zo aanvaardt de RSZ wel dat onder bepaalde voorwaarden anciënniteitspremies – toegekend in speciën of onder de vorm van een geschenk of geschenkcheques - als uiting van persoonlijke waardering van de werkgever kunnen worden toegekend. Zo mag de vrijgestelde anciënniteitspremie maximum 2 maal tijdens de loopbaan van een werknemer bij een werkgever worden toegekend: een eerste maal ten vroegste tijdens het kalenderjaar waarin de werknemer 25 jaar in dienst is en een tweede maal ten vroegste tijdens het kalenderjaar waarin de werknemer 35 jaar in dienst is. Daar waar tot voor kort deze premies niet meer mochten bedragen dan 1 maal respectievelijk 2 maal het brutobedrag van de maandwedde, kan sinds het eerste kwartaal van 2009 de werkgever ervoor opteren het voordeel te bepalen op grond van het gemiddeld brutobedrag van een maandloon in zijn onderneming. Beide berekeningswijzen mogen tijdens eenzelfde kalenderjaar niet samen worden toegepast. Indien de anciënniteitspremie de vermelde bedragen overschrijdt, is alleen het gedeelte tot beloop van die bedragen vrijgesteld van bijdragen.

Randnummer 579

De verruiming van het loonbegrip betreft hoofdzakelijk het wettelijk vakantiegeld en in zekere mate ook het aanvullend vakantiegeld en het vertrekvakantiegeld.

Nieuw randnummer na randnummer 584

De programmawet van 27 december 2006 heeft ook het enkel vertrek- of vervroegd vakantiegeld onder het loonbegrip gebracht, tenzij het betaald wordt aan bedienden met een overeenkomst bedoeld bij de wet van 24 juli 1987 betreffende de tijdelijke arbeid, de uitzendarbeid en het ter beschikking stellen van werknemers ten behoeve van gebruikers. Vertrekvakantiegeld wordt toegekend aan een bediende of leerling-bediende bij het einde van de arbeidsovereenkomst, bij oproeping onder de wapens of bij beroepsloopbaanonderbreking. Dit is tevens het geval indien de bediende met de werkgever een nieuwe arbeidsovereenkomst afsluit waardoor het aantal te presteren uren per week verlaagt.

Randnummer 591 eerste streepje vervangen

- bepaalde vergoedingen bij sluiting van ondernemingen;

Randnummer 592

Aan de kritiek in het handboek is gevolg gegeven door het K.B. van 13 juli 2007, dat de vrijstelling van sociale bijdragen beperkt heeft tot de eigenlijke sluitingsvergoedingen, met uitsluiting van de betaling van achterstallig loon.¹⁶

Randnummer 594

Het maximum vrijgesteld bedrag van de syndicale premie werd verhoogd tot €135 (M.B. 13 mei 2008).

Randnummer 616 en 617

De maximale tussenkomst van de werkgever per maaltijdcheque werd bij KB van 13 februari 2009 verhoogd naar 5,91 Euro (in plaats van het voormalig plafond van 4,91 Euro). Deze wijziging is toepasselijk vanaf 1 januari 2009.

Sinds de wet houdende diverse bepalingen van 6 mei 2009 wordt in artikel 1409 Ger.W. uitdrukkelijk bepaald dat maaltijdcheques die beantwoorden aan de in artikel 19bis RSZ-Besluit bepaalde voorwaarden niet vatbaar zijn voor beslag of overdracht.

Opmerking: sinds 2010 zijn ook elektronische maaltijdcheques erkend (Wet houdende diverse bepalingen v. 30 dec. 2009, art. 187-189).

Randnummer 619

Bedrag 0,0744 vervangen door 0,1316

Randnummer 620

Bedrag vervangen door 0,145 Euro (K.B. 3 feb. 2010).

Randnummer 621

Deze bepalingen zijn herschreven bij K.B. 13 juli 2007, zonder veel verandering, tenzij dan dat nu ook een vrijgesteld bedrag van €200 voorzien wordt bij huwelijk of bij verklaring van wettelijke samenwoning, en dat de geschenken ook in speciën kunnen gegeven worden.

Randnummer invoegen na randnummer 628

Met een KB van 30 juni 2006 werd een einde gemaakt aan de discussie of cultuurcheques als loon te beschouwen waren of niet. Het nieuwe artikel 19ter R.S.Z.-Besluit behelst voortaan de voorwaarden waaronder die cheques niet als loon bestempeld worden. Onder dezelfde voorwaarden zijn ook de sportcheques uitgesloten van de kwalificatie als loon.

Naast maaltijdcheques, cultuur- en sportcheques kunnen werkgevers sinds het interprofessioneel akkoord 2009-2010 ook “ecocheques”, zijnde cheques bestemd voor de aankoop van (welbepaalde) ecologische producten en diensten, aan hun werknemers toekennen. De voorwaarden waaronder deze cheques van socialezekerheidsbijdragen zijn vrijgesteld, worden bepaald door het nieuwe artikel 19^{quater} RSZ-Besluit, dat bij KB van 14 april 2009 werd ingevoegd.

¹⁶ Dit K.B. vervangt het K.B. van 27 april 2007 met gelijkaardige inhoud, dat echter verwees naar art. 6 van de ondertussen sinds jaren opgeheven wet van 28 juni 1966 op de sluiting van ondernemingen. Het nieuwe K.B. verwijst naar art. 23 van de wet van 26 juni 2002 op de sluiting van ondernemingen. Eenieder wordt geacht de wet te kennen!

Randnummer 629 toevoegen na laatste alinea

Om een volledig overzicht te krijgen van de van socialezekerheidsbijdragen vrijgestelde voordelen volstaat het niet langer enkel de beperkingen in het RSZ-Besluit in ogenschouw te nemen. Ook via afzonderlijke wetten worden in (voorwaardelijke) bijdragevrijstellingen voorzien. Zo werd in 2006 ter bevordering van de kenniseconomie de mogelijkheid voorzien om aan sommige werknemers innovatiepremies toe te kennen. Enkel indien deze toekenning gebeurt onder de cumulatieve voorwaarden, zoals bepaald door de wet houdende diverse bepalingen betreffende het sociaal overleg van 3 juli 2005, zullen deze premies niet als loon worden beschouwd voor de berekening van de socialezekerheidsbijdragen. Het interprofessioneel akkoord 2009-2010 heeft deze regeling thans voor 2 jaar verlengd, met name voor de premies die betaald of toegekend worden van 1 januari 2009 tot 31 december 2010.

In het interprofessioneel akkoord 2007-2008 werd een nieuw loonbonussysteem ingevoerd met de mogelijkheid voor de werkgever om mits naleving van bepaalde voorwaarden in niet-recurrente resultaatsgebonden voordelen te voorzien. Deze voordelen zijn uit het loonbedrag gesloten tot beloop van een maximumbedrag van 2.200 Euro (niet-geïndexeerd) per kalenderjaar en per werknemers (art. 14 § 3 RSZ-Wet, toegevoegd bij Wet 21 december 2007 tot uitvoering van het interprofessioneel akkoord 2007-2008). Voor 2009 bedraagt dit maximumbedrag 2314,00 Euro. Wel is een speciale bijdrage van 33% verschuldigd door de werkgever op het bedrag van deze voordelen ten belope van voormeld plafond (art. 38 §3*novies* algemene beginselenwet sociale zekerheid)

Volledigheidshalve merken we ook op dat de terugbetaling door de werkgever van verkeersboetes die de werknemer tijdens de uitoefening van zijn arbeidsovereenkomst heeft opgelopen, niet als loon wordt gekwalificeerd. Met ingang van 1 januari 2009 zijn de werkgevers die de verkeersboetes van hun werknemers in hun plaats betalen of terugbetalen op deze bedragen wel een solidariteitsbijdrage van 33% verschuldigd (art. 38 § 3*decies* Algemene Beginselenwet Sociale Zekerheid, toegevoegd door artikel 219 Wet 22 december 2008 houdende diverse bepalingen).

Randnummer 641 - toevoegen:

De regering heeft in zekere zin een stap terug gezet, door in de ziekteverzekering een “toekomstfonds” te creëren om de toenemende kosten in de gezondheidszorg, die verwacht worden na 2012, te helpen financieren. In dit fonds worden o.m. de (eventuele) overschotten van het beheer van de sector medische zorgen gestort, die dus niet meer onder het globaal beheer zullen vallen (programmawet 27 december 2006, art. 111).

Randnummer 642

Het K.B. van 30 april 2007 heeft de regeling inzake met fooien bezoldigde werknemers gewijzigd, ingevolge een akkoord gesloten met de sociale partners, bevestigd door een advies van de Nationale Arbeidsraad. Voortaan zullen de bijdragen in ruimere mate op de reële lonen gebaseerd zijn. De forfaitaire lonen worden ook aangepast zodat zij minstens gelijk zijn aan het minimumloon.

Randnummer 649

De maandelijkse voorschotten bedragen resp. 30%, 35% en 15% voor de eerste, tweede en derde maand van het kwartaal (K.B. 22 jan. 2010).

Randnummer 651 – invoegen aan het einde

De Programmawet van 27 december 2006 heeft een algemeen wettelijk kader gecreëerd voor LIMOSA (Landenoverschrijdend Informatiesysteem ten behoeve van Migratieonderzoek bij de Sociale Administratie - ook de naam van een trekvogel), dit is een elektronisch loket waar elke vorm van tewerkstelling van buitenlanders in België moet gemeld worden (en dit voor de aanvraag van arbeidskaarten, beroepskaarten, vestigingsattesten en verblijfsvergunningen). LIMOSA is op 1 april 2007 van start gegaan.

Met LIMOSA viseert de wetgever gedetacheerde werknemers (en hun werkgevers), zelfstandigen, stagiairs. De melding moet gebeuren vóórdat de gedetacheerde het werk aanvat. Indien het gaat om een stage, gebeurt de voorafgaande melding door de stagiair of de instelling waar hij zijn studies of beroepsopleiding volgt. Via een gezamenlijk platform is de informatie beschikbaar voor de socialezekerheidsinstellingen en inspectiediensten.

LIMOSA wordt verder uitgebouwd in verschillende fases. Eind 2007 zal de verplichte melding via een webtoepassing kunnen gebeuren. Een centraal kadaster zal de meldingen en alle andere relevante gegevens zoals arbeidskaarten, arbeidsvergunningen, beroepskaarten en gegevens over verblijfsvergunningen centraliseren. Het samenbrengen van alle beschikbare informatie moet doelgerichte controles door federale en gewestelijke inspectiediensten mogelijk maken en betrouwbare statistische en beleidsvoorbereidende informatie over buitenlandse tewerkstelling in België genereren.

Randnummer 653

Sinds de programmawet van 8 juni 2008 (art. 41-42) is er een wettelijke intrestvoet in sociale zaken bepaald, die gelijk is aan die in fiscale zaken, maar verschillend van die in burgerlijke en handelszaken. Hij is vastgesteld op 7%.

(Laatste alinea) Een K.B. van 21 feb. 2010 heeft ook de curator bij faillissement vatbaar gemaakt voor die sanctie.

Randnummer 653 aanvullen laatste alinea

Sinds de Programmawet van 22 december 2008 kan deze extra sanctie ook worden opgelegd aan de nalatige curator.

Randnummer 654 vierde en vijfde gedachtestreepje vervangen

- bij uitzonderlijke omstandigheden (50% vermindering van bijdrageopslagen en 25% vermindering van verwijlintresten). Dit kan enkel nadat de werkgever alle vervallen socialezekerheidsbijdragen heeft betaald, behalve wanneer de vrij te stellen periode bijdragen betreft die vervallen in de 3 eerste kwartalen 2009 en die het voorwerp uitmaken van betalingstermijnen, toegestaan bij toepassing van artikel 43octies e.v. RSZ-Besluit (KB 13 februari 2009)
- wanneer het beheerscomité met eenparigheid oordeelt dat de vrijstelling verantwoord is wegens “dwingende billijkheidsredenen” of wegens dringende redenen van nationaal of gewestelijk economisch belang (100% vermindering

bijdrageopslagen en 50% vermindering verwijlntresten, voor zover deze betrekking hebben op de bijdragen vervallen tijdens de 3 eerste kwartalen 2009 (KB 13 februari 2009)

Randnummer 657

Een K.B. van 13 juli 2007 heeft de voorwaarden bepaald waaronder de RSZ een afbetalingsplan kan toestaan (nieuw art. 43octies, nonies en decies RSZ-besluit). De voornaamste zijn dat het moet gaan om tijdelijke moeilijkheden in het bedrijf, en dat de werkgever niet het voorwerp mag uitmaken van een gerechtelijke vervolging, tenzij de procedure gaat over een principieel betwiste schuld. Het afbetalingsplan moet ook gaan over alle uitstaande schulden. Opeenvolgende afbetalingsplannen zijn mogelijk.

Randnummer 660

3.7. Sociale secretariaten en sociale dienstverrichters

Een KB. Van 30 april 2007 voorziet de mogelijkheid om tussenkomsten toe te kennen in de kosten van een sociaal secretariaat ook voor andere dan de eerste werknemer. Voorlopig wordt dit nog beperkt tot gelegenheidswerknemers in het hotelbedrijf.

De “wet houdende diverse bepalingen” van 30 dec. 2009 (art. 49-55) heeft een nieuwe figuur geïntroduceerd naast de sociale secretariaten: de “sociale dienstverrichter” (wat stroeve vertaling van “prestataire de services sociaux”). Het gaat in feite om de omzetting van de Europese dienstenrichtlijn.¹⁷ Meteen wordt het statuut van beide soorten mandatarissen beter omschreven, o.m. wat de overname van verplichtingen betreft wanneer de klant van mandataris verandert. En niet onbelangrijk: de wet voorziet een kwaliteitscontrole (“kwaliteitsbarometer”) inzake de dienstverlening.

Randnummers 661-670 vervangen

Het niet betalen van sociale bijdragen is uiteraard een hoofdkenmerk van de activiteit van zgn. “koppelbazen”, die hoofdzakelijk in de bouwsector arbeidskrachten leveren aan opdrachtgevers, die “in het zwart” tewerkgesteld worden.¹⁸

In het kader van de “strijd tegen de bedrieglijke praktijken van de koppelbazen” heeft de wet van 4 augustus 1978 een nieuw principe ingevoerd: voortaan waren in gevallen waarin voor dergelijke ontduiking te vrezen was de klanten van verdachte aannemers verplicht de betaling van de sociale bijdragen te waarborgen.¹⁹ De zogenaamde “sociale herstelwet” van 22 januari 1985 is nog een hele stap verder gegaan door gelijkaardige regelingen toe te passen op de verhouding tussen de aannemer en onderaannemer.

In dat systeem was de aannemer tot registratie verplicht. De niet-registratie van de (onder)aannemer leidde tot de hoofdelijke aansprakelijkheid en inhoudingsplicht in hoofde van de klant of aannemer. De rechtspraak aanvaardde niet dat de opdrachtgever zich kon beroepen op misleiding door de aannemer wanneer deze

¹⁷ (Richtlijn 2006/123/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2006 betreffende diensten op de interne markt, Publicatieblad Nr. L 376 van 27/12/2006 blz. 0036 – 0068)

¹⁸ Zie hierover S. D’HALLEWEYN, “De hoofdelijkheid als sociaalrechtelijk strijdwapen tegen de “ongrijpbare” koppelbazen”, *R.W.* 1987-88, 118; C. ANNOYE, “Des art. 30bis et 30ter de la loi du 27 juin 1969”, *J.T.T.* 1990, 349-356.

¹⁹ Zie F. NEVEN, “Beknopt overzicht van de rechtspraak omtrent art. 30bis R.S.Z.-Wet en het uitvoeringsbesluit van 5 oktober 1978”, *J.T.T.* 1988, 283-285.

gedaan had alsof hij geregistreerd was. De lijst van de geregistreerde aannemers werd regelmatig gepubliceerd in het Staatsblad. Eenieder kon er kennis van nemen. De opdrachtgever kon zich dus niet beroepen op onoverwinnelijke dwaling!²⁰ Daarnaast leidde de regeling tot heel wat problemen in verband met aannemers die op het ogenblik van de opdracht wel geregistreerd waren, maar die achteraf hun registratie verloren, of die op hun briefpapier een registratienummer vermeldten dat niet meer geldig was. Heel wat bonafide opdrachtgevers en aannemers moesten aanzienlijke bedragen betalen aan de RSZ voor de sociale bijdragen van hun (onder)aannemers.

Naar aanleiding van een arrest van het Hof van Justitie dat de gelijkaardige regeling in het fiscaal recht in strijd achtte met het vrij verkeer van diensten²¹, werd artikel 30bis R.S.Z.-Besluit grondig hervormd met ingang van 1 januari 2008. De hoofdelijke aansprakelijkheid en de inhoudingsplicht zijn voortaan gekoppeld aan het bestaan van sociale schulden in hoofde van de (onder)aannemer. De opdrachtgever of aannemer kan dit controleren op een voor het publiek toegankelijke databank. De registratie is in dit opzicht dus niet langer verplicht, maar verleent nog wel toegang tot andere interessante voordelen, zoals een verlaagd BTW-tarief van 6 % in sommige gevallen.

Heeft de (onder)aannemer sociale schulden op het moment van betaling, dan moet de opdrachtgever of aannemer 35 % van het verschuldigde bedrag doorstorten aan de RSZ. De inhoudingen worden in voorkomend geval beperkt tot het bedrag van de sociale schulden van de (onder)aannemer op het moment van betaling. Bedraagt de factuur 7.143 EUR of meer, dan moet de opdrachtgever of aannemer de (onder)aannemer om een attest in verband met de schulden vragen. De opdrachtgever of aannemer stort 35 % van de factuur als binnen een maand na de aanvraag geen attest wordt voorgelegd of bij bevestiging van de (onder)aannemer dat de schulden de inhoudingen overtreffen.

Het is ten zeerste aan te raden te voldoen aan die inhoudingsplicht. Wordt die bij elke betaling correct afgehandeld, dan vervalt immers de hoofdelijke aansprakelijkheid. Merk op dat de hoofdelijke aansprakelijkheid in voorkomend geval ook van toepassing is op de sociale schulden van de (onder)aannemer die ontstaan in de loop van de uitvoering van de overeenkomst. Wanneer de hoofdelijk aansprakelijke aannemer de geëiste bedragen niet vereffent binnen de dertig dagen na de verzending van een aangetekende ingebrekestelling, wordt hij als schuldenaar opgenomen in de databank. De hoofdelijke aansprakelijkheid kent ook grenzen. Ten eerste is ze beperkt tot de totale prijs van de werken (excl. BTW) toevertrouwd aan de (onder)aannemer. Bovendien wordt ze beperkt tot 65 % indien ook de hoofdelijke aansprakelijkheid in de fiscale regeling van toepassing is.

De hoofdelijke aansprakelijkheid geldt ook voor de sociale schulden van vennoten van een tijdelijke vennootschap, een stille handelsvennootschap of een maatschap die optreedt als (onder)aannemer. Die vennoten zijn ook onderling hoofdelijk aansprakelijk voor de betaling van de sommen die de vennootschap verschuldigd is in het kader van artikel 30bis R.S.Z.-Wet. De hoofdelijke aansprakelijkheid blijft verder lopen, ook na falen, bij cessie, beslag onder derden, inpandgeving en inbetalinggeving.

²⁰ Cass. 13 maart 1989, *T.S.R.* 1989, 327.

²¹ H.v.J. 9 november 2006, nr. C-433/04, *Jur. H.v. J.* 2006, I, 10653.

Bij het beginnen van een nieuwe werf rusten op de hoofdaannemer aan de RSZ een aantal meldingsplichten, op straffe van het betalen van een geldboete. De projectontwikkelaar wordt in deze gelijkgesteld met een hoofdaannemer.

De wet regelt niet de terugvordering tegen de RSZ van ten onrechte gestorte bedragen. Het Hof van Cassatie heeft echter beslist dat deze kunnen teruggevorderd worden bij eenvoudige toepassing van het burgerlijk recht (art. 1235 en 1376 B.W.).²²

Artikel 30bis, § 10 R.S.Z.-Wet beoogt de uitsluiting van de opdrachtgever-natuurlijke persoon die de werken uitsluitend voor privé-doeleinden laat uitvoeren.

Afdeling invoegen na 3.9 Coöperatieve vennootschappen

3.10 Hoofdelijke aansprakelijkheid van bestuurders in vennootschappen

Bestuurders en zaakvoerders van een BVBA, een CVBA of een NV die failliet gaat, kunnen door de RSZ of de curator persoonlijk en hoofdelijk aansprakelijk gesteld worden voor de betaling van achterstallige socialezekerheidsbijdragen. Dit kan alleen indien de bestuurders of zaakvoerders een grove fout hebben begaan die aan de basis lag van het faillissement of indien zij in de vijf jaar vóór de faillietverklaring betrokken waren bij twee of meer andere faillissementen, vereffeningen of gelijkaardige operaties met socialezekerheidsschulden. Onder “grote fout” wordt verstaan elke vorm van ernstige en georganiseerde fiscale fraude waarbij bijzonder ingewikkelde mechanismen of procédés van internationale omvang worden aangewend. Bij K.B. kan deze definitie uitgebreid worden. Dezelfde regeling geldt voor personen die in dergelijke vennootschappen de werkelijke bestuursbevoegdheid hebben.

Een tweede geval van hoofdelijke aansprakelijkheid heeft te maken met de communicatieplicht in geval van socialezekerheidsschulden. De RSZ kan bepaalde gegevens opvragen wanneer een vennootschap, een vereniging of een stichting in de voorbije twaalf maanden de socialezekerheidsbijdragen van twee opeisbare kwartalen niet betaald heeft en er geen stipt nageleefde minnelijke aanzuiveringregeling is. Op eenvoudig verzoek moeten de gegevens van klanten en derden en de door hen verschuldigde sommen meegedeeld worden. Indien dit niet gebeurt of indien de gegevens onjuist zijn, kan de RSZ de bestuurders belast met de dagelijkse leiding persoonlijk en hoofdelijk aansprakelijk stellen voor de schulden, zonder dat hiervoor een fout moet bewezen worden. Ook andere bestuurders kunnen persoonlijk en hoofdelijk aansprakelijk worden gesteld, maar dan moet er wel een fout in hun hoofde bewezen worden die heeft bijgedragen tot de schulden.

Randnummer 679: tweede gedachtestreepje vervangen

- het leefloon (50% door de Staat, 50% door het OCMW) (art. 32 § 1 Wet Maatschappelijke Integratie)

Randnummer 686

Aan 2de al. Voetnoot toevoegen: Art. 38, §3, 1ste lid, 9° en 10° zijn herschreven zonder inhoudelijke wijziging bij art. 89, Wet houdende diverse bepalingen v. 30 dec. 2009. Dit is een zeldzaam geval waarin de wetgever een tekst herformuleert omwille van

²² Cass. 11 februari 1993, *J.T.T.* 1993, 57.

verschillende versies die in uitgaven van wetteksten verschenen na vele onoverzichtelijke wijzigende wetten.

Randnummer 689:

De programmawet van 2 januari 2001 heeft een andere wettelijke basis geschapen om een bepaald gedeelte van de accijnzen op tabak voor de ziekteverzekering te bestemmen (art. 66, §5). Dit bedrag is verhoogd door de programmawet van 27 december 2006.

Moeilijk in het systeem in te passen is de wet van 31 januari 2007 over het “nieuw financieringssysteem” voor de ziekteverzekering. Deze wet bepaalt eerst dat van de bijdrageninkomsten (klassieke + nieuwsoortige bijdragen) slechts een bepaald gedeelte, begrensd door een bepaald stijgingspercentage van het ene jaar tot het andere. Dit wordt door de wet uitvoerig geregeld, zowel voor de zelfstandigen als voor de werknemers. Maar daarnaast bepaalt de wet dat het verschil tussen deze bijdrageninkomsten en de werkelijke uitgaven zal gecompenseerd worden door een bedrag dat ingehouden wordt op de ontvangsten van de Staat. Hier wordt dus de verantwoordelijkheid van de Staat voor het financieel evenwicht van de ziekteverzekering wettelijk erkend.

Zonder verwijzing naar deze nieuwe regel (al vergeten?) heeft de “Wet houdende diverse bepalingen” van 30 dec. 2009 (art. 42) de mogelijkheid voorzien om, wanneer de BTW inkomsten zouden tekort schieten, een deel van de bedrijfsvoorheffing in de plaats te nemen.

De programmawet van 8 juni 2008 (art. 35-40) heeft een nieuwe wettelijke basis gegeven aan deze regeling, zonder de inhoud ervan te veranderen.

CRISISMAATREGELEN

Randnummer 695, nieuwe voetnoot 890:

KB 25 april 1997, *BS* 27 mei 1997. De bijzondere regeling voor de scheepvaart en de baggerwerken werd door artikel 100 van de wet van 26 maart 1999 verlengd tot 2002. Deze wet (betreffende het Belgische actieplan voor de werkgelegenheid 1998”) heeft ook de bijdrageverminderingen, die golden onder de oude Pool voor de zeelieden ter koopvaardij doorgetrokken naar de vennootschappen die de verplichtingen van de ontbonden Regie voor Maritiem Transport overgenomen hebben. Het KB van 26 april 2009 tot uitvoering van artikel 37ter van de wet van 29 juni 1981 houdende de algemene beginselen van de sociale zekerheid voor werknemers en tot opheffing van het koninklijk besluit van 16 mei 2001 houdende vrijstelling van bepaalde werknemersbijdragen ten behoeve van de ondernemingen behorende tot de baggersector, *BS* 10 juni 2009 voorziet in artikel 2 opnieuw voor een vrijstelling voor de baggervaart. De vrijstelling loopt van 1 juli 2005 tot 1 juli 2015.

Randnummer 710

De bedragen van de sociale Maribel zijn regelmatig verhoogd, recent nog bij K.B. 3 feb. 2010.

Randnummer 711, in fine, aanvullen met

Een K.B. van 18 juli 2006 heeft aan de bijdragevermindering tot €365 verhoogd, en een aantal hoofdzakelijk technische wijzigingen aan het systeem aangebracht, die vooral betrekking hebben op de sectorale akkoorden en fondsen, o.m. om problemen te regelen van overgang van privé naar openbare sector of omgekeerd.

Randnummer 713 aanvullen met

Tenslotte dient opgemerkt te worden dat de wet van 27 maart 2009²³ de koning de mogelijkheid biedt om de categorie van de sociale tewerkstelling uit te breiden met andere werkgevers die door de overheid erkend en gesubsidieerd zijn en die een sociale doelstelling hebben.

Randnummer 714

,Eerste alinea, vierde streepje vervangen door
- jonge werknemers

Tweede alinea aanvullen:

Een zevende groep werd toegevoegd door de “Wet ter ondersteuning van de werkgelegenheid” van 30 dec. 2009 (art. 10). Het betreft jongeren beneden 19 jaar, voor wie de bijdragen volledig kwijtgescholden worden. Dit geldt in principe voor de jaren 2010 tot 2012. Een K.B. van 2 feb. 2010 heeft dit uitgevoerd en nog verdere wijzigingen gebracht aan de doelgroepenregeling.

Een K.B. van 3 feb. 2010 heeft een nieuwe doelgroep gedefinieerd, nl. de “mentoren”, dit zijn werknemers die een zekere beroepservaring hebben en die een getuigschrift van mentor bezit vanwege de bevoegde Gemeenschap, en die groepen van max. 5 werknemers, die tot de doelgroepen behoren, begeleiden in het kader van een opleidingsovereenkomst, gesloten tussen de werkgever en een onderwijsinstelling of een bevoegde opleidingsdienst of instelling voor volwassenenonderwijs.

Derde alinea, vervangen

Afhankelijk van de doelgroep is de vermindering een forfaitair bedrag van 1000 EUR, 400 EUR, 300 EUR, 600 EUR, 750 EUR of 1150 EUR. Deze laatste drie bedragen zijn ingevoerd door de wet van 19 juni 2009²⁴ en het toepassingsgebied van de desbetreffende categorieën wordt verduidelijkt door het KB van 28 juni 2009²⁵.

Randnummer 714, toevoegen:

Het K.B. van 30 april 2007 heeft de begunstiging van de hotelsector nog wat verder gedreven, door de voorwaarde van een bepaalde minimum drempel van tewerkstelling voor gelegenhedswerknemers, om te genieten van de lastenvermindering, in dit geval op te heffen.

²³ Wet 27 maart 2009 economische herstelwet, BS 7 april 2009.

²⁴ Wet 19 juni 2009 houdende diverse bepalingen over tewerkstelling in tijden van crisis, BS 25 juni 2009.

²⁵ KB 28 juni 2009 tot uitvoering van de wet van 19 juni 2009 houdende diverse bepalingen over tewerkstelling in tijden van crisis, BS 6 juli 2009.

Randnummer 726, eerste alinea, aanvullen met:

De wet van 19 juni 2009²⁶ houdende diverse bepalingen over tewerkstelling in tijden van crisis heeft een nieuw artikel 3bis/1 ingevoegd waarin expliciet gesteld staat dat de vermindering van de werknemersbijdrage ook van toepassing is voor de werknemers die opnieuw in dienst zijn genomen, bij een nieuwe werkgever, binnen een bepaalde periode na hun ontslag ten gevolge van faillissement, de sluiting of de vereffening van de onderneming.

Randnummer 726

De cijfermatige grens voor de toekenning van de maximale vermindering (in het Handboek € 1103,130 is vervangen door een verwijzing naar het minimumloon (“gemiddeld minimum maandinkomen”) bij K.B. 21 april 2007.

De programmawet van 8 juni 2008 heeft nog eens voorzien in een verhoging van de werkbonus, ingevolge de stijging van het minimumloon.

Randnummer 766 aanvullen met:

De wet van 22 december 2008²⁷ heeft in artikel 187 het KB nr.181 echter opgeheven.

Randnummer 769:

[ministerie van Tewerkstelling en Arbeid] vervangen door de minister bevoegd voor werk.²⁸

Randnummer 770

Deze mogelijkheid is doorgetrokken tot de jaren 2007-2008 bij K.B. 27 okt. 2009.

Randnummer 771 tweede alinea vervangen

... Nog een achterpoortje is gesloten: de bijdrage is ook van toepassing op voertuigen die de werkgever ter beschikking stelt voor collectief vervoer tenzij het systeem van vervoer van werknemers overeengekomen is door de sociale partners en er geen ander privé-gebruik wordt gemaakt van het voertuig. Afhankelijk van het type voertuig gelden nog een aantal bijkomende voorwaarden.

Randnummer 772, tweede alinea vervangen

De bijdrage ligt aanzienlijk lager dan de RSZ-bijdragen. Het gaat om 5 % ten laste van de werkgever en 2,5 % ten laste van de student voor de 23 dagen tijdens de zomervakantie. Voor de 23 dagen daarbuiten gepresteerd betaalt de werkgever 8 % en de student 4,5 %. Zij wordt betaald aan de RSZ en is bestemd voor het globaal beheer.

²⁶ Wet 19 juni 2009 houdende diverse bepalingen over tewerkstelling in tijden van crisis, *BS* 25 juni 2009.

²⁷ Wet 22 december 2008 houdende diverse bepalingen (I), *BS* 29 december 2008.

²⁸ KB 26 april 2009 waarbij bepaalde categorieën van werkgevers vrijgesteld worden van de bijzondere werkgeversbijdrage ter financiering van het stelsel van de tijdelijke werkloosheid en de anciënniteitstoeslag voor oudere werklozen ingesteld bij koninklijk besluit van 27 november 1996, *BS* 18 mei 2009.

Het is een solidariteitsbijdrage, dus de betrokken student puurt er rechten op prestaties uit.

Randnummer 776 aanvullen met:

De programmawet van 17 juni 2009²⁹ voert de werknemersparticipatie ook in ten aanzien van personen die voldoen aan de definitie van zeeman zoals omschreven in artikel 2,19° van de wet van 22 mei 2001³⁰.

Randnummer 777

De bijzondere regeling met degressieve bijdragen bij nationale of sectorale akkoorden is opgeheven bij K.B. 22 februari 2007.

Nieuwe titel 2.21 Bijdrage op betaling of terugbetaling van verkeersboetes door de werkgever

De wet van 22 december 2008³¹ voert een nieuwe solidariteitsbijdrage in. De oorspronkelijke tekst stelde dat het ging om een bijdrage van 33% die de werkgever diende te betalen op het bedrag van de verkeersboete die zijn werknemer tijdens de uitoefening van zijn arbeidsovereenkomst heeft opgelopen en die de werkgever betaald of terugbetaald heeft. De wet specificeerde eveneens het begrip verkeersboete. De programmawet van 17 juni 2009³² heeft de oorspronkelijke tekst aangepast en de bijdrage van 33% dient nu betaald te worden op het bedrag van de verkeersboete, een minnelijke schikking of een onmiddellijke inning met betrekking tot een verkeersboete die de werkgever betaald of terugbetaald heeft.

Randnummer 781

In de programmawet van 8 juni 2008 (art. 22) is het principe opgenomen van een geleidelijke afschaffing van de afhouding op de pensioenen.

Randnummer 796

De “wet houdende diverse bepalingen” van 30 dec. 2009 heeft uiteindelijk dan toch de heffingen van 3,5% en 3% samengevoegd tot één heffing van 6,5%. Voor de halftijdse brugpensioenen is de heffing verhoogd tot 4,5%.

Randnummer 797

De (zeer noodzakelijke) vereenvoudigingsinspanning is verdergezet met het K.B. 29 maart 2010, dat de afhouding voor ondernemingen in moeilijkheden herleidt tot volgende bedragen:

- 17,50% voor de bruggepensioneerde die op het ogenblik van aanvang van het brugpensioen de leeftijd van 52 jaar niet heeft bereikt;
- 13,50% voor de bruggepensioneerde die op het ogenblik van aanvang van het brugpensioen minstens 52 jaar is en de leeftijd van 55 jaar niet heeft bereikt;
- 10% voor de bruggepensioneerde die op het ogenblik van aanvang van het brugpensioen minstens 55 jaar is en de leeftijd van 58 jaar niet heeft bereikt;
- 6,50% voor de bruggepensioneerde die op het ogenblik van aanvang van het

²⁹ Wet 17 juni 2009 programmawet, *BS* 26 juni 2009.

³⁰ Wet 22 mei 2001 betreffende de werknemersparticipatie in het kapitaal en in de winst van de vennootschappen, *BS* 9 juni 2001.

³¹ Wet 22 december 2008 houdende diverse bepalingen (I), *BS* 29 december 2008.

³² Wet 17 juni 2009 programmawet, *BS* 26 juni 2009.

brugpensioen minstens 58 jaar is en de leeftijd van 60 jaar niet heeft bereikt;
- 3,50% voor de andere bruggepensioneerden.

ARBEIDSONGEVALLEN EN BEROEPSZIEKTEN

Randnummer 855 - invoegen aan einde van de laatste alinea

De wet van 13 juli 2006 voegt volgende gelijkstelling aan toe: de werknemer die zich aanmeldt bij de preventieadviseur-arbeidsgeneesheer voor een bezoek vóór de werkhervatting in het kader van het gezondheidstoezicht op de werknemers; dat bezoek vindt dus plaats gedurende een periode van arbeidsongeschiktheid. Deze aanvulling was noodzakelijk aangezien een ongeval bij de arbeidsgeneesheer, dan wel op weg naar of van deze arbeidsgeneesheer, gebeurt tijdens een periode van schorsing van de arbeidsongevallenregeling, op het initiatief van de werknemer en buiten enige verplichting op grond van de uitvoering van de arbeidsovereenkomst. De Koning dient nog de inwerkingtreding van deze regeling te bepalen.

Randnummer 903, 3de lid

Een K.B. van 22 feb. 2010 regelt het geval van arbeidsduurverkorting met looncompensatie, op grond van de Wet van 19 juni 2009 over tewerkstelling in tijden van crisis.

Randnummer 904 - nieuw randnummer invoegen

Onder het basisloon van de werknemers die een inschakelingsvergoeding genieten in het kader van een herstructurering, wordt verstaan het loon waarop de werknemer, in de functie waarin hij was tewerkgesteld in de onderneming op het ogenblik waarop hij ontslagen werd (in het kader van collectief ontslag bij een herstructurering), recht had voor de periode van een jaar die deze ontslagdatum voorafgaat.

Randnummer 919 – invoegen aan het einde

De wetgever heeft aan deze onduidelijkheid een einde gemaakt door in de Arbeidsongevallenwet in te schrijven dat de vergoeding wordt bepaald op basis van het gewaarborgd gemiddeld maandinkomen, zoals vastgesteld voor een voltijds werknemer met de leeftijd van ten minste 21 jaar en half en ten minste zes maanden anciënniteit, dat geldt op het ogenblik van de consolidatie van de letsels.

Indien het slachtoffer van een arbeidsongeval prothesen of orthopedische toestellen gebruikt (terugbetaald) waarin niet voorzien was bij de regeling van het ongeval, kan dit een invloed hebben op de noodzakelijkheid van de hulp van derden. Wanneer de toekenning van deze prothesen of orthopedische toestellen een weerslag heeft op de graad aan behoefte aan de hulp van een derde, kan deze graad herzien worden bij overeenkomst of vonnis, zelfs na het verstrijken van de herzieningstermijn.

Randnummer 924 – invoegen aan het einde

De wet van 13 juli 2006 past de Arbeidsongevallenwet aan de rechtspraak van het Arbitragehof aan. De Arbeidsongevallenwet bevatte de regel dat na een dodelijk arbeidsongeval niet alle kinderen aanspraak konden maken op een rente. Het moest gaan om kinderen die afstammen van de getroffene of van diens (overlevende of vooroverleden) echtgenoot. De gerechtelijke vaststelling van afstamming kwam slechts in aanmerking indien de procedure werd ingeleid voor het overlijden, behalve dan in het geval het kind verwekt maar nog niet geboren was op het moment van het overlijden. Deze vereiste werd door het Arbitragehof strijdig bevonden met het gelijkheidsbeginsel (Arbitragehof nr. 10/2002, 9 januari 2002, B.S. 19 maart 2002).

De wetgever heeft de Arbeidsongevallenwet aan deze rechtspraak aangepast in die zin dat de voorwaarde van afstamming wordt vervangen door de voorwaarde van geboren of verwekt zijn op het ogenblik van het overlijden.

Een gevolg van deze aanpassing in de Arbeidsongevallenwet is dat mogelijks een bestaande regeling moet worden herzien. Zo hebben ouders van een door een arbeidsongeval getroffene in bepaalde gevallen recht op een uitkering. Door de nieuwe regeling is het mogelijk dat nadat voorzien wordt in een uitkering voor ouders na een arbeidsongeval de erkenning van een kind gebeurt (na het overlijden van de getroffene), waardoor dit kind een rechthebbende wordt en de ouders hun uitkering zullen verliezen. De wetgever bepaalt dat deze wijziging met betrekking tot de gerechtigden op renten slechts uitwerking zal hebben in de toekomst en de uitkering aan de ouders dus niet zal worden teruggevorderd.

Indien de afstamming vastgesteld wordt na het overlijden van de getroffene en indien deze afstamming een invloed heeft op de rechten van andere rechthebbenden, heeft ze pas uitwerking vanaf de dag waarop de definitieve beslissing die de afstamming vaststelt, aan de verzekeringsonderneming wordt betekend. Indien de rechten van de andere rechthebbenden door een overeenkomst of een gerechtelijke beslissing werden vastgesteld, wordt de wijziging van deze rechten door een nieuwe overeenkomst of door een nieuwe gerechtelijke beslissing vastgesteld.

Randnummer 970 - invoegen aan het einde

De bestaande regel dat wanneer de tijdelijke arbeidsongeschiktheid of het overlijden zich hebben voorgedaan voor dat de ziekte werd ingeschreven op de lijst van beroepsziekten, de getroffene of zijn rechthebbende aanspraak kan maken op schadeloosstelling vanaf de datum waarop de ziekte wordt ingeschreven, wordt door de wet van 13 juli 2006 aangevuld met de omgekeerde situatie. Een bepaalde rubriek in de lijst van beroepsziekten kan een dermate belangrijke wijziging ondergaan, dat bepaalde aandoeningen die in het verleden werden erkend, in de toekomst van erkenning worden uitgesloten. De wetgever wil in dit geval dat de verworven rechten op basis van de vroegere aanvraag integraal behouden blijven. Wanneer een ziekte wordt geschrapt van de lijst met beroepsziekten of wanneer de omschrijving ervan wordt gewijzigd, behoudt de getroffene zijn rechten. De Koning krijgt hierbij wel de mogelijkheid om te bepalen dat het overlijden of de verergering van de schade ingevolge de ziekte die van de lijst werd geschrapt of waarvan de omschrijving werd gewijzigd, geen aanleiding geeft tot betaling van de vergoeding ten gevolge van dit overlijden of tot herziening van reeds toegekende vergoedingen ingevolge de blijvende arbeidsongeschiktheid.

Arbitragehof heeft geoordeeld dat de bepaling in de arbeidsongevallenwet die stelde dat voor kinderen van de echtgenoot van het slachtoffer de afstamming moest vaststaan op het ogenblik van het overlijden van de getroffene strijdig is met het gelijkheidsbeginsel (Arbitragehof nr. 10/2002, 9 januari 2002, *B.S.* 19 maart 2002).

³³ De³⁴ K.B. van 1 april 2007 tot vaststelling van de voorwaarden voor de toekenning van de verhoogde verzekeringstegemoetkoming, bedoeld in artikel 37, §§ 1 en 19 van de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, gecoördineerd op 14 juli 1994, en tot uitvoering van het OMNIO-statuut, *B.S.* 3 april 2007.

Randnummer 973 - invoegen aan het einde

De wet van 13 juli 2006 introduceert een onderscheid tussen beroepsziekten en 'arbeidsgerelateerde ziekten'. Aangezien hiervoor een eigen systeem van preventie vergoeding werd ontwikkeld, worden de arbeidsgerelateerde ziekten afzonderlijk besproken aan het einde van dit hoofdstuk.

Randnummer 977 - invoegen aan het begin

Het FBZ kan een door een beroepsziekte bedreigde of getroffen werknemer voorstellen tijdelijk zijn beroepsactiviteit stop te zetten. Als dit voorstel wordt aanvaard, waarschuwt het FBZ de betreffende werkgever van deze stopzetting. Tegelijk vraagt het FBZ de werkgever de mogelijkheid te bekijken de betrokkene tijdelijk aangepast werk in de onderneming aan te bieden en daarvoor het advies van de preventieadviseur-arbeidsgeneesheer van de onderneming in te winnen. Indien de werkgever niet antwoordt op deze vraag binnen 15 dagen of indien geen aangepast werk binnen de onderneming kan gevonden worden, maakt de betrokkene aanspraak op een vergoeding voor volledige tijdelijke arbeidsongeschiktheid (90 %) tijdens deze werkverwijdering.

Randnummer 978 - invoegen aan het einde

De persoon die instemt met het voorstel tot definitieve stopzetting van het werk, ontvangt een verklaring uitgaande van de geneesheer, waarin de risico's worden opgenomen waaraan hij definitief niet meer mag worden blootgesteld. De betrokkene dient deze verklaring voor te leggen bij elke volgende gezondheidsbeoordeling voorafgaand aan tewerkstelling of bij verandering van werk.

Het FBZ onderzoekt ambtshalve of op vraag van de getroffene de mogelijkheid van een herscholing van de persoon die een voorstel tot definitieve stopzetting van de schadelijke beroepsactiviteit heeft aanvaard. In bepaalde gevallen van definitieve volledige werkverwijdering kan het FBZ een beroepsherscholing ten laste nemen. De beroepsherscholing is een regionale bevoegdheid; de wetgever heeft met de wet van 13 juli 2006 gezorgd voor de nodige verwijzingen in de Beroepsziektewet naar deze regionale reglementering.

De herscholing bestaat uit:

- een beroepsopleiding georganiseerd of gesubsidieerd door de (gewestelijke of gemeenschappelijke) dienst bevoegd voor arbeidsbemiddeling en/of beroepsopleiding. Het FBZ kan samenwerkingsakkoorden met deze diensten sluiten omtrent de oriëntatie en/of de meest geschikte opleiding voor de betrokkene.
- een individuele beroepsopleiding in een onderwijsinstelling, erkend of aanbevolen door de (gewestelijke of gemeenschappelijke) dienst bevoegd voor arbeidsbemiddeling en/of beroepsopleiding, een opleiding in een andere functie bij de huidige of bij een andere werkgever of in een sectoraal vormingscentrum voor zover de betrokken werkgever zich bereid verklaart de getroffene voor deze functie in dienst te nemen of te houden. Hiertoe sluit het FBZ met de betrokken werkgever een overeenkomst – mee ondertekend door de werknemer - waarin de duur en de aard van de opleiding en de tussenkomst van het FBZ worden gepreciseerd. Het FBZ neemt de kosten ten laste, die verband houden met deze herscholing.

Ook bij herscholing dient de betrokkene steeds de verklaring waarin de risico's zijn opgenomen waaraan hij definitief niet meer mag worden blootgesteld, voor te leggen

aan de bevoegde dienst, dan wel aan de preventieadviseur-arbeidsgeneesheer van de onderneming. Het FBZ houdt toezicht op het niet blootstellen aan een verboden risico zowel tijdens als na de herscholing.

Randnummer 980 - de tweede zin vervangen

De werkgever die wetens en willens een werknemer tewerkstelt zonder rekening te houden met de verklaring van het medisch onderzoek waarop de verboden risico's staan vermeld en de werknemer door deze tewerkstelling bloot stelt aan een (of meerdere) van deze risico's, moet de vergoedingen terugbetalen die het FBZ betaalde aan de betrokkene of zijn rechthebbende. Dit is evenwel enkel het geval indien het hervat, de verergering van de beroepsziekte of het overlijden veroorzaakt werd door deze nieuwe blootstelling aan een verboden risico. Het FBZ ziet af van deze terugvordering indien de werkgever binnen acht dagen na afgifte door de werknemer van de verklaring van het medisch onderzoek waarop de verboden risico's staan vermeld aan de preventieadviseur-arbeidsgeneesheer van de onderneming, aan het FBZ toelating vraagt de betrokkene die het voorstel tot definitieve stopzetting aanvaard heeft, te werk te stellen en van het FBZ deze toelating krijgt. De werkgever dient zich hierbij te schikken naar de voorwaarden verbonden aan de toelating van het FBZ.

Randnummer 980 - invoegen aan het einde wanneer de werknemer heeft ingestemd met de definitieve stopzetting van het werk en verzuimt de verklaring met de risico's waaraan hij niet meer mag worden blootgesteld voor te leggen aan de preventieadviseur-arbeidsgeneesheer, kan de werknemer alle vergoedingen verliezen bij verergering van de ziekte of hervat. Dit is enkel het geval indien medisch vast staat dat het hervat of verergering het resultaat is van een nieuwe blootstelling aan het risico waaraan de werknemer niet meer mocht worden blootgesteld.

Randnummer 982 - Invoegen aan het einde

De betaling van de rente aan de rechthebbenden na overlijden gaat in de eerste dag die volgt op de maand waarin het overlijden heeft plaats gevonden.

Randnummer 991

De termijn van 120 dagen is gehalveerd:

Wanneer de blijvende arbeidsongeschiktheid verergerd is, kan de vergoeding die wordt toegekend omwille van deze verergering ten vroegste ingaan zestig dagen voor de aanvraag tot herziening of zestig dagen voor de datum van het medisch onderzoek waarbij de verergering is vastgesteld ten gevolge van een ambtshalve herziening die het Fonds heeft voorgesteld.

Randnummer 996 - invoegen

AFDELING 3 ARBEIDSGERELATEERDE ZIEKTEN

De Wet van 13 juli 2006 voorziet in een nieuw systeem naast de beroepsziekten, namelijk de arbeidsgerelateerde ziekten. Zowel het lijststelsel als het open systeem zijn systemen van beroepsziekten. Om gewag te kunnen maken van een beroepsziekte is minstens vereist dat de ziekte in groepen van personen, blootgesteld aan een bepaalde schadelijke invloed, frequenter voorkomt dan in de algemene bevolking. Het beroepsmatig karakter van de ziekte wordt vastgesteld op het niveau van de groep, niet op het niveau van het individu. Vele ziekten kunnen door tal van factoren worden veroorzaakt en vaak vormt een samenloop van verschillende factoren de eigenlijke

oorzaak. Een bepaalde factor kan in de bestudeerde groepen een geringe of een belangrijke toename van het aantal ziektegevallen teweegbrengen en een dergelijke geringe risicotoename is niet voldoende om de ziekte als een beroepsziekte te bestempelen. Een geringe risicotoename kan echter wel voldoende zijn om de ziekte als 'arbeidsgerelateerd' te omschrijven.

Het essentiële onderscheid tussen beroepsziekten en arbeidsgerelateerde ziekten is te vinden in enerzijds de aard van het beroepsrisico en anderzijds het oorzakelijk verband tussen de aard van de risicodragende beroepsactiviteiten en de aard van de ziekte. Wat betreft de aard van het beroepsrisico is voor beroepsziekten vereist dat de blootstelling aan de schadelijke invloed inherent is aan de beroepsuitoefening, de blootstelling beduidend groter is dan de blootstelling van de bevolking in het algemeen en de blootstelling van die aard is om de ziekte te veroorzaken volgens algemeen aanvaarde medische inzichten. Met betrekking tot het oorzakelijk verband is het om erkend te worden als een beroepsziekte noodzakelijk dat de ziekte op een determinerende en rechtstreekse wijze het gevolg is van de beroepsuitoefening.

In tegenstelling tot het beroepsrisico bij beroepsziekten, is het bij arbeidsgerelateerde ziekten voldoende dat de blootstelling voldoende belangrijk is opdat zij een risico zou vormen op het ontstaan van de ziekte. Voor arbeidsgerelateerde ziekten vormt de blootstelling aan het beroepsrisico niet de overwegende oorzaak van de ziekte; wel moet de ziekte volgens algemeen aanvaarde inzichten mede veroorzaakt kunnen worden door de schadelijke invloed die inherent is aan de beroepsuitoefening.

Voor deze arbeidsgerelateerde ziekten voorziet de wetgever twee acties. Enerzijds dient het Fonds voor de beroepsziekten (FBZ) via preventieve actie te vermijden dat arbeidsgerelateerde ziekten afglijden tot echte beroepsziekten (preventieve functie van het FBZ). Anderzijds heeft de wetgever gezorgd voor specifieke (en beperkte) tegemoetkomingen voor arbeidsgerelateerde ziekten. Het wordt aan de Koning overgelaten om de arbeidsgerelateerde ziekten aan te duiden en te zeggen welke (preventieve en vergoedende of reïntegrerende) maatregelen het FBZ voor elk van deze ziekten kan nemen en onder welke voorwaarden en op welke wijze deze bekostiging door het FBZ gebeurt. De Koning wordt op deze manier de mogelijkheid gegeven om voor elke arbeidsgerelateerde ziekte een op maat gesneden pakket van maatregelen, voorwaarden en werkwijzen op te stellen. Deze maatregelen kunnen zijn: het ten laste nemen van de kosten voor geneeskundige verzorging of een deel van deze kosten. De Koning kan het recht op terugbetaling van deze kosten in de tijd begrenzen of beperken tot welbepaalde verstrekkingen uit de nomenclatuur van geneeskundige verstrekkingen. Het is immers niet de bedoeling te komen tot een volledige gelijkschakeling tussen beroepsziekten en arbeidsgerelateerde ziekten; het verschaffen van een uitkering, zoals deze gebeurt bij beroepsziekten, aan de arbeidsgerelateerde zieke die instemt met een voorstel tot definitieve stopzetting van de schadelijke beroepsactiviteit; eigen door de Koning uitgewerkte maatregelen ter bevordering van de revalidatie en de reïntegratie in het werkmilieu.

Met het uitvoerings-KB van 17 mei 2007 treden de bepalingen van de wet van 13 juli 2006 betreffende de arbeidsgerelateerde ziekten in werking. Het KB voorziet dat lage rugpijn in combinatie met manuele arbeid met lasten of arbeid met blootstelling aan mechanische trillingen als 'arbeidsgerelateerde ziekte' kan gekwalificeerd worden. Indien aan een aantal voorwaarden voldaan zal deze persoon toegelaten worden tot

het preventieprogramma dat bestaat uit een revalidatiebehandeling en ergonomisch advies. Het FBZ neemt de kosten van dit preventieprogramma ten laste

AFDELING 4 ASBESTFONDS

De eerste programmawet van 27 december 2006 richtte bij het Fonds voor de Beroepsziekten (FBZ) een 'Schadeloosstellingsfonds voor asbestslachtoffers' op, 'Asbestfonds' genoemd. Hoewel het Asbestfonds sinds 1 april actief is, verscheen het KB dat de inwerkingtreding regelt maar op 29 mei in het Belgisch Staatsblad (K.B. 11 mei 2007 ter uitvoering van hoofdstuk VI van titel IV van de programmawet (I) van 27 december 2006 tot oprichting van een schadeloosstellingsfonds voor asbestslachtoffers, *B.S.* 29 mei 2007). Organiek is het Asbestfonds een deel van het FBZ en heeft dus geen eigen rechtspersoon. Wat betreft de financiering staat het los van de RSZ Globaal Beheer. Dit Asbestfonds heeft tot doel een vergoeding toe te kennen als schadeloosstelling voor de slachtoffers van asbest.

Personen die getroffen zijn door een mesothelioom, asbestose of een nog door de Koning te bepalen andere ziekte waarvan is bewezen dat ze op een beslissende manier het gevolg is van een blootstelling aan asbest, kunnen – schriftelijk dan wel elektronisch – een aanvraag om vergoeding richten tot het FBZ. Het toepassingsgebied behelst zowel werknemers als zelfstandigen, ambtenaren en personen zonder sociaal statuut. Behalve voor getroffen door een mesothelioom, moet dit bewijs overeenstemmen met de gewone criteria vereist voor beroepsziekten. Het FBZ doet uitspraak over elke aanvraag.

De werkgevers zijn sinds 1 april een werkgeversbijdrage verschuldigd ter financiering van het Asbestfonds. Het uitvoeringsKB legt die bijdrage vast op 0,01% van de loonsom van de werknemers en studenten. In het verslag aan de Koning bij dit KB staat dat de bijdrage zal opgetrokken worden wanneer zou blijken dat de inkomsten van het fonds niet voldoende zijn om de uitgaven te dekken. Het Asbestfonds wordt daarnaast gefinancierd via een jaarlijkse dotatie van 10 miljoen euro van de federale overheid en een bedrag dat wordt overgeschreven uit het sociaal statuut van de zelfstandigen. Het bedrag van deze laatste financieringsbron kan schommelen naargelang van het aantal zelfstandigen dat getroffen werd door asbestose en dat vergoed wordt door het Asbestfonds (2007 - 750.000 €).

De aanvraag om schadeloosstelling wordt ingediend door het slachtoffer of door diens rechthebbenden namelijk de echtgenoot (ev. de gescheiden echtgenoot die alimentatie kreeg van het asbestslachtoffer) en de kinderen met recht op kinderbijslag. Personen die nu al een vergoeding wegens mesothelioom krijgen in toepassing van de gecoördineerde wetten op de beroepsziekten, moeten geen nieuwe aanvraag indienen. Zij behouden hun vergoeding van het FBZ en krijgen automatisch de maandelijkse rente van het Asbestfonds.

Slachtoffers van mesothelioom hebben recht op een maandelijks forfait van 1.500 euro. Dit bedrag kan gecumuleerd worden met andere sociale uitkeringen. Slachtoffers van asbestose hebben recht op een maandelijks forfait van 15 euro per procent lichamelijke ongeschiktheid. Bij asbestose wordt het forfait met de helft verminderd als het slachtoffer voor die aandoening nog een andere schadeloosstelling krijgt. Als het slachtoffer tegelijkertijd getroffen wordt door meerdere ziektes die aan asbest te wijten zijn, geniet hij de meest gunstige regeling. De rechthebbenden van

een persoon die overleden is aan mesothelioom hebben recht op een eenmalige storting van: 30.000 euro, indien het gaat om de echtgenoot die op het tijdstip van overlijden noch uit de echt, noch van tafel en bed gescheiden is, en het huwelijk plaats vond ten minste 365 dagen vóór de overlijdensdatum, of uit het huwelijk een kind is geboren, of op het ogenblik van het overlijden een kind ten laste was voor wie één van de echtgenoten kinderbijslag ontving; 25.000 euro, indien het gaat om een kind dat recht heeft op kinderbijslag, en tot de leeftijd van achttien jaar; 15.000 euro, indien de overlevende echtgenoot uit de echt, of van tafel en bed gescheiden was, en die wettelijk of conventioneel onderhoudsgeld kreeg van het slachtoffer. De rechthebbenden van een slachtoffer van asbestose krijgen respectievelijk 15.000, 12.500 of 7.500 euro. Dit onderscheid wordt gemotiveerd door de uitzonderlijke "impact" die mesothelioom heeft op de levensverwachting van een zieke.

GENEESKUNDIGE VERZORGING

Randnummer 1023

Een 22° en 23° werden ingevoegd in art. 32, waardoor ook niet begeleide minderjarige vreemdelingen recht op medische zorgen verkrijgen, wanneer zij minstens 3 maanden onderwijs volgen of zich in een vergelijkbare situatie bevinden.

Randnummer 1026 zin 1+ 2 vervangen

De rechthebbenden van deze regeling moeten een vrij aanzienlijke persoonlijke bijdrage betalen aan hun verzekeringsinstelling: **€ 508,53** per trimester. Dit bedrag wordt echter verminderd tot **€ 254,26** of **€ 43,11** voor personen met bescheiden inkomens.

Randnummer 1042

De wet "houdende diverse bepalingen inzake gezondheidszorg" van 19 dec. 2008 heeft ervoor gezorgd dat geen rechten verloren gaan door onzekerheid over de inschrijving van een persoon ten laste bij de ene of de andere gerechtigde (nieuw art. 126). Zo er betwisting of onduidelijkheid bestaat wordt hij ingeschreven bij de oudste gerechtigde, of als het een kind is, bij de gerechtigde met wie het samenwoont. Latere beslissingen hebben slechts uitwerking vanaf 1 jan. van het volgende jaar. Alleen bij wijzigingen in de situatie van de gerechtigde kan de nieuwe toestand eerder ingaan.

Randnummer 1137

Door de Wet houdende diverse bepalingen inzake gezondheidszorg van 19 dec. 2008 is het ambulancevervoer bij dringende medische hulpverlening ook onder de verzekeringsprestaties gebracht.

Randnummer 1158

Als een onderdeel van de activeringspolitiek is bij K.B. 30 maart 2009 de beroepsherscholing als een aparte prestatie in de regeling van de ziekteverzekering opgenomen. Tijdens de herscholing wordt de verzekerde geacht arbeidsongeschikt te zijn. Per effectief gevolgd uur van herscholing heeft de verzekerde bovendien recht op een premie van 1 Euro. Na het succesvol beëindigen van de herscholing heeft hij aanspraak op een premie van 250 Euro. Nieuw is dat niet alleen de herscholing zelf, maar ook de reïntegratiemaatregelen nadien om de persoon effectief terug aan het

werk te helpen, voor een duur van maximum 6 maand, door de ziekteverzekering ten laste genomen worden.

Randnummer 1162

Een K.B. van 10 maart 2009 heeft andermaal de financieringsregeling voor medische beeldvorming (scanners) in het ziekenhuis hervormd, met gebruikmaking van ingewikkelde wiskundige formules.

Randnummer 1202bis invoegen

Bij wet van 21 augustus 2008 is een “eHealth platform” opgericht als een openbare instelling, beheerd door een rits (31) afgevaardigden van alle betrokken instanties uit de ziekteverzekering en de gezondheidszorg. Zij is bedoeld om de elektronische gegevensuitwisseling in de gezondheidszorg, zoals rond patiëntendossiers en elektronische voorschriften vlotter en veiliger te doen verlopen. Hierdoor zal de administratieve rompslomp voor de zorgverstrekkers verminderd worden, en zal vooral een betere informatie en gegevensuitwisseling in de medische praktijk mogelijk gemaakt worden. Dit moet op termijn niet alleen de kwaliteit van de verzorging bevorderen, maar ook nutteloze en schadelijke prestaties helpen vermijden.

Randnummer 1172

Sinds de programmawet van 22 dec. 2008 en de wet houdende diverse bepalingen inzake gezondheidszorg van 19 dec. 2008 wordt het onnodig dure of overbodige karakter van voorschriften van farmaceutische specialiteiten beoordeeld met gebruik van Amerikaans geïnspireerde “defined daily dosis” (DDD) gegevens per type van voorschrijver, zoals bepaald door de Wereld Gezondheidsorganisatie. De wet voorziet uitgesponnen procedures, waarvan men nog moet afwachten of zij zullen werken in de praktijk.

Randnummer 1201

Deze regeling is grotendeels herschreven, zonder opvallende wijziging, maar met grotere complicatie, door de Wet houdende diverse bepalingen inzake gezondheidszorg van 19 dec. 2008.

Randnummer 1206

De Wet “houdende diverse bepalingen betreffende de gezondheid” van 30 dec. 2009 heeft twee nieuwe categorieën toegevoegd: de langdurig werklozen, zonder beperking van leeftijd, en de éénoudergezinnen.

(toevoegen voetnoot) Ten behoeve van de vaccinatiecampagne tegen de H1N1griep is het remgeld opgeheven voor de verstrekkingen van huisartsen in verband met die vaccinatie, met inbegrip van de verplaatsingskosten waar die van toepassing zijn (K.B. 29 okt. 2009).

Randnummer 1209

Een K.B. van 21 jan. 2009 heeft “zorgtrajecten” van Nederlandse inspiratie ingevoerd voor chronische patiënten (diabetes mellitus en chronische nierinsufficiëntie), waarbij voor perioden van 4 jaar contracten gesloten worden tussen de huisarts, de specialist

en de patiënt, die leiden tot forfaitaire honoraria op jaarbasis en tot vrijstelling van alle remgelden.

Verder heeft een K.B. van 16 feb. 2009 een algemene vrijstelling van remgelden bij de huisarts ingesteld, voor terminale patiënten (niet langer dan 3 maanden te leven).

Randnummer 1210

Sinds 1 februari 2007 is er ook een vermindering van het persoonlijk aandeel bij de geneesheer-specialist als de raadpleging plaatsvond op verwijzing van de huisarts. Deze vermindering geldt voor alle patiënten met een globaal medisch dossier en bedraagt € 2 voor gewone rechthebbenden en € 5 voor rechthebbenden met voorkeurregeling.

Randnummer 1215

Een K.B. van 22 maart 2010 heeft het grensbedrag met 100 Euro verminderd voor chronische zieken. Dit zijn patiënten die in de vorige 2 jaren het maximumbedrag van 450 Euro betaald hebben.

Afdeling toevoegen na ‘4.2 Maximumfactuur’ ‘OMNIO-statuut’

Bij KB van 1 april 2007³⁴ is een nieuwe mogelijkheid ingevoerd om het recht op verhoogde terugbetaling te verkrijgen. Het gaat om het OMNIO-statuut. Deze bijkomende beschermingsmaatregel breidt het recht op het voorkeurtarief voor geneeskundige verzorging uit naar de verzekerden uit gezinnen met een laag inkomen en biedt een betere terugbetaling voor medische prestaties zoals raadplegingen, geneesmiddelen, hospitalisatiekosten en andere. De persoonlijke bijdrage die voor die prestaties betaald moet worden, is dan opmerkelijk lager. Opgelet, dit statuut vervangt niet de bestaande vormen van verhoogde tegemoetkoming.

Het OMNIO-statuut kan toegekend worden aan gezinnen waarvan het jaarlijks bruto belastbaar gezinsinkomen lager is dan € 13.312,80, verhoogd met € 2.464,56 per gezinslid ander dan de aanvrager. Het gezin dat in aanmerking komt, omvat alle personen die officieel op hetzelfde adres wonen op 1 januari van het jaar van de aanvraag van het statuut. Het aanvraagformulier “Verklaring op erewoord” is te verkrijgen bij het ziekenfonds, dient door alle gezinsleden te worden ingevuld en moet dan terugbezorgd worden aan het ziekenfonds. Het recht op het statuut wordt geopend op de eerste dag van het kwartaal volgend op de indiening van de aanvraag en blijft in principe geldig tot 31 december 2008.

Tot slot merken we op dat wie het OMNIO-statuut ten onrechte heeft gekregen omdat lagere inkomens werden aangegeven dan de reële inkomens, de onterecht ontvangen bedragen zal moeten terugbetalen. Als bovendien zou blijken dat de verklaring op erewoord bedrieglijk was (bvb. verzwijgen van inkomens), kan een administratieve geldboete opgelegd worden. Indien echter het inkomen slechts 5% te hoog is en dit te wijten is aan een beoordelingsfout omwille van de ingewikkeldheid van de regeling,

³⁴ K.B. van 1 april 2007 tot vaststelling van de voorwaarden voor de toekenning van de verhoogde verzekeringstegemoetkoming, bedoeld in artikel 37, §§ 1 en 19 van de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, gecoördineerd op 14 juli 1994, en tot uitvoering van het OMNIO-statuut, B.S. 3 april 2007.

kan dit worden beschouwd als een behartigenswaardige situatie waarin van de terugvordering worden afgezien. Dan dient bij de Dienst voor Geneeskundige Verzorging een aanvraag daartoe te worden ingediend. (K.B. 3/9/2009)

Randnummer 1218

K.B. 29 aug. 2009 heeft het remgeld voor kinderen beneden 10 jaar voor gewone verzorging door de huisarts beperkt tot maximum tweemaal het remgeld voor een rechthebbende met medisch dossier.

Randnummer 1221

Categorie B = belangrijke middelen: remgeld 25 % (15 % voor personen met voorkeurregeling) met maxima die eveneens verschillend zijn voor personen met of zonder voorkeurregeling.

Een niet onbelangrijke nieuwigheid: het verschil tussen de publieksprijs en de vergoedingsbasis voor farmaceutische specialiteiten, dat door de rechthebbenden op een verhoogde tegemoetkoming wordt gedragen, wordt beschouwd als een remgeld (“persoonlijk aandeel”) en valt dus onder de maximumfactuur (programmawet 22 dec. 2008, art. 147). Diezelfde programmawet heeft bepaald dat vanaf het ogenblik dat het totaal van de werkelijk betaalde remgelden voor een gezin van rechthebbenden 450 Euro per jaar bereikt, de overige prestaties voor dat gezin aan 100% terugbetaald worden. Het bedrag van 450 Euro kan verminderd worden voor het geval dat eenzelfde lid van het gezin gedurende de voorafgaande jaren reeds een gelijkaardig bedrag aan remgelden zou betaald hebben. Een gelijkaardige vermindering kan ook toegepast worden voor de maximumfactuur op basis van het gezinsinkomen. (Zie ook K.B. 16 maart 2010).

Randnummer 1223

De forfaitaire regeling voor remgelden wordt door de programmawet van 22 december 2008 uitgebreid tot de psychiatrische verzorgingsinstellingen (art. 146).

Randnummer 1229

Voetnoot 1439 aanvullen: M.B. 6 nov. 2003 aanzienlijk gewijzigd bij M.B. 10 dec. 2009.

Randnummer 1233

De uitkering voor palliatieve patiënten is verhoogd tot 555,90 Euro (K.B. 12 feb. 2009).

Randnummer 1244

De Wet houdende diverse bepalingen (I) van 22 dec. 2008 (art. 95) heeft het sluiten van akkoorden voor tandartsen vergemakkelijkt, door het maximaal aantal weigeringen per streek te verhogen tot 50%, zij het met nog altijd een maximum van 40% voor het hele land.

Randnummer 1258

Een K.B. van 19 mei 2009 heeft in het algemeen verboden dat vroedvrouwen en andere paramedische medewerkers hogere tarieven zouden aanrekenen aan

rechthebbenden op een verhoogde terugbetaling (OMNIO), ook wanneer zij niet tot een overeenkomst toegetreden zijn.

Randnummer 1260

Bij wet van 25 april 2007 is een nieuw vergoedingssysteem voor apothekers ingevoerd (nieuw art. 35octies ZIV-wet). De apotheker ontvangt een honorarium en een marge op de prijs van de afgeleverde geneesmiddelen.

De Wet “houdende diverse bepalingen inzake gezondheid” van 30 dec. 2009 heeft dit systeem verfijnd, door naast een basishonorarium bijkomende honoraria te voorzien voor bijzondere prestaties, die te maken hebben met het bevorderen van een rationeel gebruik van geneesmiddelen, zoals de aflevering van generische producten of de aflevering van middelen die alleen op voorschrift verkrijgbaar zijn. (uitgevoerd door K.B.16 maart 2010).

Randnummer 1269.

De ziekenhuiswet , reeds gecoördineerd op 7 augustus 1987, heeft opnieuw het voorwerp uitgemaakt van een coördinatie bij K.B. van 10 juli 2008.

Randnummer 1271bis invoegen

Een bijzondere berekeningswijze van de financiering betreft de buitenlandse patiënten in Belgische ziekenhuizen. Een wet van 4 juni 2007 op de patiëntenmobiliteit die dit moest regelen bleek onuitvoerbaar. Door de Wet “houdende diverse bepalingen betreffende de gezondheid” van 30 dec. 2009 is de inwerkingtreding van die wet uitgesteld tot 1 juli 2010. Voor een niet onbelangrijk deel, waar dit te maken heeft met Europese regelgeving over gelijke behandeling en over staatsubsidies, wordt de definitieve regeling nog afhankelijk gemaakt van overleg met de Europese instanties.

Randnummer 1285 toevoegen

De toepassing van de derdebetalersregeling is evenmin verboden wanneer de verstrekkingen worden geleverd in het kader van een huisartsenwachtdienst.

ARBEIDSONGESCHIKTHEID

Randnummer 1316

Door de wet houdende diverse bepalingen van 28 april 2010 is andermaal her regime van de gedeeltelijke herneming van niet toegelaten arbeid gewijzigd. Voortaan zal de verzekerde die in dat (vrij frequente) geval verkeert aan een medisch onderzoek onderworpen worden, om na te gaan of hij nog arbeidsongeschikt is volgens de wet. Als gevolg hiervan kan een beslissing van einde arbeidsongeschiktheid betekend worden.

Alleszins moeten de onrecht ontvangen uitkeringen terugbetaald worden, maar het beheerscomité kan van deze terugvordering geheel of gedeeltelijk afzien, rekening houdend met de omvang van de terugvordering en met de ernst van de feiten. Het zal hierbij volgens de wet rekening moeten houden met:

de sociale en financiële situatie van de gerechtigde, evenals elk ander persoonlijk pertinent gegeven;

2° de al dan niet onderwerping van de niet toegelaten activiteiten aan de sociale zekerheid;

3° de omvang van de voormelde activiteiten evenals de belangrijkheid van de betrokken inkomsten.

De regel dat de dagen waarover teruggevorderd wordt toch als gelijkgestelde dagen voor de sociale zekerheid gelden, zodat hierdoor geen verder verlies van rechten voor hem of zijn personen ten laste geleden wordt, blijft behouden.

Randnummer 1326, alinea 2 vervangen

De rechthebbende mag rekenen op een tijdige beslissing over zijn geval. Bij primaire arbeidsongeschiktheid is de geneesheer-adviseur ertoe gehouden zijn beslissing aan de rechthebbende kenbaar te maken, uiterlijk de **vijfde** kalenderdag na de dag van ontvangst van een medisch getuigschrift of een verklaring/bewijs van arbeidsongeschiktheid (art. 10 Verordening Arbeidsongeschiktheid 1963). Bij niet-tijdige aangifte van de arbeidsongeschiktheid of in geval van tussenkomst van de geneesheer-inspecteur van de Dienst voor Geneeskundige Evaluatie en Controle wordt deze termijn op zeven kalenderdagen gebracht. Bij gebrek aan dergelijke kennisgeving moet de beslissing geacht worden positief te zijn tot een behoorlijke andersluidende beslissing wordt ter kennis gebracht.

Randnummer 1338

Wanneer het maximumbedrag van de uitkering van de persoon ten laste overschreden wordt omwille van de welvaartsaanpassingen ingevolge de wet op het generatiepact (W. 23 dec. 2005), dan wordt de hoedanigheid van gerechtigde met persoon ten laste hierdoor niet verloren (K.B. 31 jan. 2010).

Randnummer 1342

Men wordt ook als gerechtigde “met verlies van enig inkomen” beschouwd wanneer men samenwoont met iemand die een pensioen of gelijkaardig voordeel geniet, dat niet meer bedraagt dan 762,9204 Euro per maand. Overschrijding van dit bedrag door de welvaartsaanpassingen ingevolge de Generatiepactwet worden niet meegeteld. (K.B. 22 feb. 2010).

Randnummers 1343 e.v.

Het K.B. 12 feb. 2009 heeft, in het kader van het herstelplan, de uitkeringen voor primaire ongeschiktheid en invaliditeit op verschillende punten verbeterd, met het doel de koopkracht te verhogen. Zo wordt o.m. de vermindering tot 55% na 30 dagen voor samenwonenden afgeschaft. Het maximumbedrag wordt voor de nieuwe uitkeringsgerechtigden verhoogd. Ook de minimumuitkeringen worden hier en daar verhoogd. En voor oudere invaliden wordt een herwaarderingscoëfficiënt van 2% toegepast.

Randnummer 1347 vervangen

Een regeling ter zake is ingevoerd door de programmawet van 22 februari 1998 (art. 93, lid 8 Ziekteverzekeringwet). Voortaan kan de Koning een forfaitaire tegemoetkoming voor hulp van derden toekennen aan invaliden. Hierdoor kan de situatie van invaliden met beperkte zelfredzaamheid aanzienlijk verbeterd worden. Voor de gerechtigde met personen ten laste voor wie de behoefte aan andermans hulp werd erkend, wordt de invaliditeitsuitkering verhoogd met een forfaitair bedrag van € 4,86. Voor alleenstaande of samenwonende gerechtigden die hulp van derden nodig hebben, wordt de uitkering verhoogd met een forfaitaire tegemoetkoming ten belope van €10,45 indien het verschil tussen de uitkering van 65 % en de uitkering van 50 % lager is dan €10,45.

Randnummer 1351bis

Herwaardering

De invaliditeitsuitkeringen worden niet alleen geïndexeerd, zoals alle sociale uitkeringen, maar sinds de Programmawet van 27 december worden zij ook geherwaardeerd, door toepassing van een coëfficiënt die door de Koning bepaald wordt. Sinds de “wet houdende diverse bepalingen” van 30 dec. 2009 (art. 38) is ook de mogelijkheid voorzien van een “inhaalpremie”, als een soort van 13de maand voor de invaliden. Eveneens door de Koning te bepalen.

Randnummer 1367 vervangen

De werknemers mogen tot **€10,41** per dag vrij bijverdienen. De volgende schijf van € 10,41 wordt voor 25 % aangerekend, de volgende voor 50 % en het daarboven liggende loon voor 75 %.

Randnummer 1368 eerste zin vervangen

Voor de samenloop van ouderdoms-, rust- en anciënniteitspensioenen en de tegemoetkomingen voor mindervaliden krachtens de Wet van 27 juni 1969 met arbeidsongeschiktheidsuitkeringen, is cumulatie mogelijk tot 150 % of 125 % naargelang men al dan niet personen ten laste heeft. Het aldus verkregen bedrag wordt verminderd met het bedrag van het pensioen of de tegemoetkoming.

Randnummer 1376, toevoegen aan alinea 2

In geval van moeilijke zwangerschap kan de nabevallingsrust verlengd worden met één week, op verzoek van de werkneemster. De arbeidsongeschiktheid kan aangetoond worden met een medisch attest van de behandelende geneesheer.

Randnummer 1377. Laatste zin vervangen:

Bij niet volledige stopzetting van de arbeid wordt de uitkering op een analoge manier beperkt als wanneer een arbeidsongeschiktheidsuitkering wordt gecumuleerd met een beroepsinkomen.

Toevoegen:

Nu de Arbeidswet toelaat dat het niet opgenomen gedeelte van het moederschapsverlof in verlofdagen wordt omgezet, wordt de moederschapsuitkering ook verleend voor die verlofdagen (K.B. 21 aug. 2009).

De economische herstellwet van 27 maart 2009 (art. 30) verleent een nieuw recht op uitkering ten laste van de ziekteverzekering aan zwangere vrouwen wier arbeidsovereenkomst wordt geschorst of die lichter werk aanvaarden waardoor zij loonverlies lijden.

Dezelfde uitkering wordt nu ook toegekend aan zwangere vrouwen die omwille van een bedreiging van hun gezondheid hun arbeid moeten onderbreken of lichter werk aanvaarden dat loonverlies meebrengt. Het gaat om een overname door de ziekteverzekering van wat oorspronkelijk tot de bevoegdheid van de beroepsziektenregeling behoorde (Wet diverse bepalingen 30 dec. 2009, art. 40).

De uitkering bedraagt 78,237% van het loon, en kan worden genoten in de periode voorafgaand aan de 6 weken vóór de vermoedelijke datum van de bevalling. Volgens de wet wordt de uitkering betaald door het RIZIV en niet door de verzekeringsinstellingen. De tekst van de wet maakt het niet duidelijk of de ziekteverzekering die uitkering moet betalen op basis van een onbegrensd loon. In de praktijk blijkt dit wel zo te zijn. Dat is alvast een opmerkelijke nieuwigheid.

Voor vrouwelijke werknemers die na hun bevalling of tijdens hun periode van borstvoeding een schorsing van hun arbeidsovereenkomst genieten volgens de arbeidswet is een uitkering aan het gewone tarief van 60% voorzien. Tijdens de borstvoedingspauzes, voorzien in de arbeidswet, geniet de werknemer een uitkering van 82% op het onbegrensde loon.

Randnummer 1380, tweede zin vervangen

Dat verlof moet genomen worden binnen een periode van twee maanden **na het daadwerkelijke onthaal** van het kind in het gezin van de werknemer (art. 87-91 Programmawet 1 maart 2007).³⁵ De praktijk wees immers uit dat geadopteerde kinderen vaak langer dan twee maanden in het gezin van de werknemer verblijven vooraleer de inschrijving in het bevolkings- of vreemdelingenregister gebeurt.

Randnummer toevoegen na 1380

Sinds 2007 kunnen werkende pleegouders een beroep doen op pleegzorgverlof dat hen toelaat om maximaal vijf dagen (thans gebracht op 6 dagen: K.B. 27/10/2008) per jaar per gezin afwezig te zijn van hun werk voor de vervulling van punctuele noden in het kader van de pleegzorgsituatie (art. 57-62 Programmawet 27 april 2007).³⁶ De pleegzorguitkering, die gelijk is aan die van het ouderschapsverlof, wordt betaald door de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening en niet door het ziekenfonds, zoals het geval is bij de voorgaande vormen van ouderschapsverlof.

GEZINSBIJSLAGEN

Randnummer 1394

Voetnoot 1380 aanvullen: Sinds de Wet houdende diverse bepalingen van 30 dec. 2009 (art. 31) is die voorwaarde ook opgeheven in hoofde van het kind dat onderdaan is van een EU-land, van een land dat het Europees Sociaal Handvest heeft geratificeerd, of dat erkende staatloze of vluchteling is.

Randnummer 1397 laatste alinea

Het geval is nu ook geregeld van kinderen die geadopteerd worden door twee personen van hetzelfde geslacht, of die geadopteerd worden door de partner van hetzelfde geslacht. De voorrang gaat dan eenvoudig naar de oudste (Programmawet 22 dec. 2008 en wet houdende diverse bepalingen van 30 dec. 2009).

Ten aanzien van in een instelling geplaatste kinderen (art. 70 Kinderbijslagwet Werknemers), geldt een bijzondere voorrangsregel (art. 64 §2, B. 1 en 2 Kinderbijslagwet Werknemers). De kinderbijslag is dan bij voorrang verschuldigd ofwel in hoofde van de rechthebbende die tegelijk ook bijslagtrekkende is voor één derde van het bedrag ofwel in hoofde van de rechthebbende waarmee de

³⁵ B.S. 14 maart 2007.

³⁶ B.S. 8 mei 2007.

bijslagtrekkende voor één derde van het bedrag een feitelijk gezin vormt, voor zover die rechthebbende niet van hetzelfde gezin deel uitmaakt als de vader, moeder, stiefvader, stiefmoeder of de persoon die het kind laat opvoeden.

Randnummer 1409 - tweede streepje

Een K.B. van 9 september 2008 heeft de voorwaarden voor een kind dat onderwijs volgt versoepeld en aangepast aan de nieuwe regelingen inzake hoger onderwijs. Voortaan mag het kind 240 uren arbeid verrichten in elk van de vier kalenderkwartalen. Het ontvangen van een sociale uitkering ivm die arbeid verhindert ook niet het verkrijgen van kinderbijslag. Ook erkend vrijwilligerswerk wordt aanvaard. Voor jongeren die niet meer leerplichtig zijn en deeltijds onderwijs, buitengewoon onderwijs of een leertijd doorlopen geldt een inkomensgrens van 394,15 EUR per maand.

Randnummer 1410

De Wet houdende diverse bepalingen (I) van 22 dec. 2008 heeft hieraan toegevoegd dat als de minister van die bevoegdheid gebruik maakt, hij ook het bedrag van de kinderbijslag bepaalt. Die kan dan aangepast worden aan de levensstandaard van het land waar het kind wordt opgevoed. Daar is misschien iets voor te zeggen, maar het is toch een verschillende behandeling, die in het geval van een contributieve prestatie niet verantwoord lijkt te zijn en die alleszins strijdig lijkt met het wettelijk karakter van de kinderbijslag.

Randnummer 1414

Bij gedeeld ouderschap is de regeling veranderd door de Wet houdende diverse bepalingen (I) van 22 dec. 2008. De bijslag wordt automatisch aan de moeder betaald, tenzij een derde persoon het kind hoofdzakelijk opvoedt; de betaling gebeurt aan de vader op diens aanvraag, mits hij volgens het Rijksregister dezelfde hoofdverblijfplaats heeft als het kind; eventueel kunnen de beide ouders vragen dat de bijslag gestort wordt op een gemeenschappelijke rekening (nieuw art. 69, §1).

Randnummer 1427bis Toeslag voor alleenstaande ouders

Vanaf 1 mei 2007 wordt aan sommige eenoudergezinnen een verhoogde kinderbijslag toegekend (art. 13 tot en met art. 27 Programmawet 27 april 2007).³⁷ Het gaat om een maatregel die werd genomen op de bijzondere Ministerraad van Leuven in maart 2007. De maatregel kwam er naar aanleiding van een rapport over de armoede dat aantoonde dat het armoederisico bij alleenstaanden de jongste jaren aanzienlijk toenam. Deze toeslag is verhoogd tot 34,83 Eur voor het eerste kind, 21,59 EUR voor het tweede en 17,41 Euro voor het derde en elk volgend kind (K.B. 28 sept. 2008).

Randnummer 1430

De regeling is uitgevoerd bij KB 28 maart 2003 en KB 3 mei 2006.³⁸ Zij was oorspronkelijk beperkt tot de kinderen die geboren waren na 1 jan. 1993. Een K.B. van 26 april 2009 heeft deze beperking opgeheven, zodat nu alle gehandicapte kinderen onder de nieuwe evaluatieregeling vallen. Het maximumbedrag is ook opgetrokken tot 487,60 Euro.

³⁷ B.S. 8 mei 2007, 25 153.

³⁸ B.S. 23 april 2003, 25 564 en B.S. 1 juni 2006, 28 722.

Een onduidelijkheid was ontstaan door de nieuwe regeling over de vraag of gehandicapte kinderen bepaalde arbeid mochten verrichten. Een wat eigenaardig K.B. van 9 feb. 2010 heeft het afgeschafte K.B. van 3 mei 1999 (ondanks opmerkingen hierover van de Raad van State) nog gewijzigd om duidelijk (?) te maken dat zij dit mogen, niet alleen in beschutte werkplaatsen maar zoals alle rechtgevendenden op kinderbijslag.

Randnummer 1434 tweede alinea

De rechthebbende hoeft de geboorte niet af te wachten om een aanvraag in te dienen. Met een medisch getuigschrift kan vanaf de zesde maand van de zwangerschap, het kraamgeld worden aangevraagd en de uitbetaling ervan bekomen twee maand vóór de vermoedelijke geboortedatum (art. 73bis §2 Kinderbijslagwet werknemers).

Randnummer 1435bis De schoolpremie

De premie wordt beschouwd als een aanvullende kinderbijslag die wordt toegekend via verhogingen van de leeftijdstoelagen voor de maand juli. Voor het huidige schooljaar hangt het bedrag van de premie af van de leeftijd die het kind bereikt in de loop van het voorgaande kalenderjaar. De bedragen zijn geprogrammeerd in de tijd, tot 2011 (Wet 8 juni 2008).

Randnummer 1445 volledig vervangen

De verjaringstermijn van rechtsvorderingen van rechthebbenden of betalingsgerechtigden tegen de kinderbijslagfondsen of de RKW verjaart na verloop van vijf jaar. Deze termijn begint te lopen vanaf de laatste dag van het kwartaal, tijdens hetwelk het recht op de prestatie ontstaat.

De verjaringstermijn voor terugvorderingen van ten onrechte uitbetaalde bedragen bedraagt drie jaar, te rekenen vanaf de datum van uitbetaling (nieuw art. 120bis Kinderbijslagwet Werknemers). Een termijn van vijf jaar is van toepassing indien er sprake is van bedrog, of valse of opzettelijk onvolledige verklaringen. Wanneer er sprake is van een juridische of materiële vergissing van de kinderbijslaginstelling en de per vergissing gecrediteerde persoon niet wist of niet kon weten dat hij geen of niet langer recht had op de (geheel of gedeeltelijk) uitgekeerde bijslag, bedraagt de termijn één jaar.

WERKLOOSHEID

Randnummer 1462 tweede alinea aanvullen

De referteperiode wordt tevens verlengd indien de werkloze bepaalde studies op opleidingen volgt.

Randnummer 1480 schrappen

Randnummer 1541 aanvullen

Ook op het niet aanvragen van een outplacementbegeleiding, de niet inschrijving bij een tewerkstellingscel, de weigering mee te werken aan of in te gaan op een outplacementaanbod en de weigering van een (kandidaat)bruggepensioneerde van een passende dienstbetrekking werden sancties gesteld.

Randnummer 1575

Kandidaat-ondernemers die zich aansluiten bij een activiteitencoöperatie, en die voor hun werk in die coöperatie niet meer dan 2 Euro per arbeidsuur bijverdienen, worden vrijgesteld van beschikbaarheid voor de arbeidsmarkt en het zoeken naar werk, gedurende maximaal 18 maanden (K.B. 15 juni 2009).

Randnummer 1585

Door de wet van 19 juni 2009 is een regime van tijdelijke werkloosheid voor bedienden ingevoerd, onder de naam “crisis uitkering”. Het geldt alleen voor ondernemingen in moeilijkheden en mits het vervullen van een aantal voorwaarden. De uitkering wordt betaald door de RVA en bedraagt 70% (samenwonenden) of 75% (alleenstaanden of gezinshoofden) van het loon, berekend volgens de regels van de werkloosheidsuitkeringen, maar met een hogere loongrens. Het wordt aangevuld met een toelage van de werkgever. Deze uitkering kan toegekend worden gedurende maximaal 16 weken (26 weken bij gedeeltelijke schorsing).

Het gaat om een tijdelijke maatregel, uiterlijk tot einde juni 2010.

Randnummer 1590

De grensbedragen voor het toegelaten inkomen zijn bij M.B. 9 dec. 2009 (licht) verhoogd.

Randnummer 1598

Een K.B. van 11 jan. 2009, bedoeld om in crisistijd de koopkracht te bevorderen, heeft de toeslag voor gezinslasten en de toeslag voor “verlies van enig inkomen” na een jaar verhoogd. Hetzelfde besluit heeft ook de minimumbedragen verhoogd (randnummer 1602). Maar het is op bepaalde punten alweer afgezwakt bij K.B. 19 mei 2009, allicht om de kostprijs ervan te verminderen.

Randnummer 1599

Als deel van de anticrisismaatregelen is de toeslag voor tijdelijke werkloosheid voor de jaren 2009 en 2010 verhoogd tot 15% (ander K.B. 11 januari 2009).

Randnummer 1601

Bij K.B. 11 jan. 2009 is het grensbedrag voor de berekening van de werkloosheidsuitkering (eindelijk) verhoogd. Het is nu degressief: hoger voor de eerste 6 maanden van werkloosheid, wat lager voor de volgende 6 maanden en op het nieuwe niveau vanaf het 2de jaar.

Randnummer 1606 eerste alinea aanvulling

Sinds 1 juli 2006 worden de wachtuitkeringen alleen toegekend aan jongeren die tijdelijk werkloos zijn. De afschaffing van de overbruggingsuitkering voor volledig werkloze jongeren wordt verantwoord door de toekenning van een start- of stagebonus.

Het K.B. van 11 jan. 2009 heeft ook de bedragen van de overbruggingsuitkeringen en de wachtuitkeringen verhoogd.

Randnummer 1612 toevoegen

Vanaf 1 januari 2008 gaat in nieuwe regeling in waarbij de vereiste anciënniteit geleidelijk wordt opgetrokken.

Randnummer 1620

Ook de bedragen van de anciënniteitstoeslag zijn bij K.B. 11 jan. 2009 verhoogd.

Randnummer 1627

De kinderopvangtoeslag gaf blijkbaar aanleiding tot enige betwisting. Dit is nu meer omstandig geregeld in de artikelen 137septies/1 en 137septies/2 (!) ingevoegd bij K.B. 15 jan. 2009.

Randnummer 1629

De werkhervattingstoeslag kan toegekend worden gedurende 36 maanden, aan een degressief tarief: 150 Euro in het eerste jaar, 100 Euro in het tweede jaar en 50 Euro in het derde jaar. Na een onderbreking van 24 maanden kan een nieuwe periode van 36 maanden toegekend worden. (K.B. 19 mei 2009)

Randnummer 1630

Ook de opvanguitkering voor onthaalouders is verhoogd bij K.B. 11 jan. 2009.

Randnummer 1639

Aanvullen: Een K.B. van 21 dec. 2009 heeft dit stelsel aanzienlijk verbeterd, met de bedoeling de tewerkstelling van langdurig werklozen te verbeteren. Zo wordt een hogere uitkering van € 1000 per maand toegekend voor laaggeschoolde jongere werklozen van minder dan 26 jaar die minstens 165 dagen werkloos waren op het tijdstip van hun indienstneming (en die niet met dienstencheques vergoed worden). De uitkering kan €100 bedragen voor degenen die enkel lager onderwijs genoten hebben en die 78 dagen werkloos waren in de laatste 5 maanden. Voor werklozen van minder dan 45 jaar die minstens 312 dagen werkloos waren bedraagt deze uitkering € 750 gedurende een jaar en €500 gedurende het volgende jaar, en voor de ouderen tot 50 jaar met een werkloosheid van 165 dagen is dit €1000.

Randnummer 1640bis

11.5 Ervaringsuitkering

Alweer een nieuwe uitkering is opgedoken in het kader van het activeringsbeleid: de ervaringsuitkering voor werklozen, die optreden als lesgever of begeleider bij opleidingen, verstrekt door een openbare dienst of een onderwijsinstelling in het kader van een “opleidingsovereenkomst” met de bevoegde minister. Het moet gaan om werklozen, die ontslagen zijn in het kader van herstructurerings,³⁹ zij moeten minstens 45 jaar oud zijn of 5 jaar beroepservaring hebben in de sector. Dan kunnen zij een uitkering bekomen van 1100 € per maand, gedurende maximum 24 maanden, te beginnen vóór 1 jan 2012.

Randnummer 1644

Door de uitbreiding van de elektronische gegevensuitwisseling (“e-government”) worden veel gegevens van het dossier rechtstreeks opgevraagd via de Kruispuntbank. Een K.B. van 7 juni 2009 heeft (eindelijk) voor deze gegevens de nog altijd bestaande en gesanctioneerde verplichting van de werkloze om deze gegevens mede te delen opgeheven. De betrokkene moet ervan in kennis gesteld worden dat deze gegevens rechtstreeks opgevraagd worden.

³⁹ Zij moeten houder zijn van de “vermindingskaart” die hiertoe voorzien is.

Randnummer 1664 tweede alinea aanvullen

De sanctie wordt verzwaard tot minstens 27 en maximum 52 weken als zich één van de verzwarende omstandigheden voordoet, zoals bijvoorbeeld wanneer de betrokkene werkt voor een werkgever waarvan hij weet of had moeten weten dat die zijn tewerkstelling niet (tijdig) aan de RSZ heeft meegedeeld.

PENSIOENEN

Randnummer 1724 Aanvullen met

Sinds een K.B. van 20 december is *alleen voor het overlevingspensioen* ook cumulatie mogelijk met een werkloosheidsuitkering of een ziekteuitkering. Het leek inderdaad onrechtvaardig de pensioentrekkers toe te laten te werken, maar hun pensioen te schorsen wanneer zij ziek werden of hun werk verloren. Het voordeel is wel beperkt, in die zin dat het pensioen eventueel gekort wordt tot het bedrag van het minimumpensioen. En men kan zich afvragen waarom deze regeling niet geldt voor de rustpensioenen.

Randnummer 1724bis.

Pensioenbonus

Een nieuwigheid in de pensioenwetgeving is een “pensioenbonus”, die toegekend wordt aan pensioengerechtigden, die na de leeftijd van 62 jaar blijven verder werken (art. 7, Wet 23 december 2005). De bedoeling is duidelijk de vervroegde uittreding uit het beroepsleven – een Belgische kwaal – tegen te gaan. Zij ontvangen €2 (!) per gewerkte dag (voltijdsequivalent) in de referteperiode, die de toekenning van het pensioen onmiddellijk voorafgaat (K.B. 1 februari 2007). Voorwaarde is wel dat de betrokkene ofwel volle 62 jaar oud is, ofwel 44 jaar pensioenloopbaan heeft.

Randnummer 1739.

aansluitend toevoegen na huidige tekst van de tweede alinea:

Er is dan een compromis gekomen tussen het totaal vrijlaten van toegelaten arbeidsactiviteiten voor gepensioneerden, het tegengaan van vervroegde uittredingen en het creëren van arbeidsplaatsen voor jongeren: het systeem is versoepeld voor gepensioneerden die de normale pensioenleeftijd hebben bereikt, maar is strikter voor vervroegd gepensioneerden.

Randnummer 1740.

De inkomensgrenzen voor gerechtigden op een overlevingspensioen die jonger zijn dan 65 jaar werden bij K.B. 15 december 2006 verhoogd tot €16.000 en €12.800. Hetzelfde K.B. heeft de verhoging van de bedragen in geval van kinderlast verhoogd tot resp. €4000 en €3200. Men merke de lovenswaardige afwijking van de traditie van de ingewikkelde cijfers, voor meer ronde getallen.

Randnummer 1744.

Als een eerste stap is de aangifteplicht al opgeheven voor degenen die de volle leeftijd van 65 jaar bereikt hebben (nieuw art. 64ter).

Randnummer 1747

Sinds het K.B. van 13 november 2006 wordt het loonplafond voor de toekomst gediversifieerd, naargelang het betrekking heeft op actieve perioden of op perioden van inactiviteit waarvoor fictieve lonen toegepast worden. Voor die laatste perioden,

tenminste wanneer het gaat om werkloosheid, brugpensioen, loopbaanonderbreking of tijdskrediet, niet wanneer het gaat om arbeidsongeschiktheid, worden voortaan de tweejaarlijkse verhogingen niet toegepast. In het kader van de “activeringspolitiek” worden dus de werklozen alweer gepenaliseerd. Hiermee wordt ook tegemoetgekomen aan kritiek die was uitgebracht over het grote aandeel dat de gelijkgestelde perioden in de pensioenuitgaven innemen. Maar het pensioenstelsel wordt wel een stukje solidariteit armer.

Randnummer 1755.

Het minimum van de berekeningsbasis voor het minimumrecht is bij K.B. 29 juni 2007 met 2% verhoogd.

Randnummer 1762.

De Generatiepactwet van 23 december 2005 heeft als principe gesteld dat alle sociale uitkeringen om de twee jaar aan de algemene welvaart aangepast worden. Maar dit gebeurt niet automatisch. De aanpassingen maken telkens het voorwerp uit van beslissingen van de regering. Hieraan is uitvoering gegeven door het K.B. van 9 april 2007, dat de pensioenen die vóór 1 januari 1988 zijn ingegaan met 2% verhoogt, een forfaitaire welvaartsbonus toekent voor de pensioenen ingegaan vóór 1993 en de bedragen van de minimumpensioenen verhoogt. De nieuwe pensioenen krijgen een forfaitaire welvaartsbonus in april 2008. Een K.B. van 21 april 2007 is dan nog een verhoging van 2% komen geven aan de pensioenen ingegaan tussen 31 december 1999 en 1 januari 2002.

Randnummer 1764 Aanvullen met:

Een K.B. van 29 juni 2007 heeft nu toch, met ingang van 1 januari 2007, de indexering van de renten hersteld.

Randnummer 1768.

Een K.B. van 28 september 2006 heeft de berekeningswijze van de 2/3 loopbaan versoepeld, zodat ook deeltijdse arbeid (vaak verricht door vrouwen voor een belangrijk deel van hun loopbaan) in aanmerking komt, mits omrekening naar voltijds equivalenten. Tevoren waren deeltijds werkende vrouwen vaak uitgesloten van dit voordeel.

Randnummer 1767: aan voetnoot 1973 volgende tekst toevoegen

Artikel 17 van de Pensioenwet Werknemers schendt de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, voor zover het de langstlevende echtgenoot die minder dan één jaar met de overleden werknemer was gehuwd, met wie hij eerder een verklaring van wettelijke samenwoning had afgelegd en waarbij de gezamenlijke duur van het huwelijk en de wettelijke samenwoning minstens één jaar bedraagt, een overlevingspensioen, ontzegt (GWH nr. 60/2009, 25 maart 2009).

Randnummer 1770

Het ambtshalve onderzoek van pensioenrechten in andere stelsels is nog versterkt door het K.B. 20 jan. 2010, dat bepaalt dat de vermelding van een beroepsbezigheid in een andere regeling geldt als pensioenaanvraag in die regeling, zowel ten aanzien van de zelfstandigen en het overheids personeel als de werknemers. Hetzelfde geldt voor het vermelden bij de aanvraag van een overlevingspensioen, van een beroepsbezigheid van de echtgenoot onder een ander stelsel.

SOCIAAL STATUUT ZELFSTANDIGEN

Randnummer 1796

Door de “Wet houdende diverse bepalingen” (inderdaad!) van 28 april 2010 is een nieuwe categorie ingevoerd: de “vervangende zelfstandigen”, die gedurende een periode van ten hoogste 30 dagen per jaar, verlengbaar in geval van ziekte of moederschap, de zelfstandige in zijn zaak vervangen. Zij worden wettelijk geacht die activiteit uit te oefenen buiten arbeidsovereenkomst of statuut, dus als zelfstandige (onweerlegbaar vermoeden: art. 82).

Randnummer 1819 vervangen

Bij aanvang van een zelfstandige activiteit zal nog geen referteinkomen beschikbaar zijn om de bijdrage te berekenen. In dat geval zal de bijdrage voorlopig geheven worden op forfaitaire basis. Er is sprake van begin van activiteit wanneer in het voorafgaande kwartaal geen activiteit heeft plaatsgevonden, wanneer wordt overgegaan van de status van hoofdberoep naar die van bijberoep of omgekeerd of wanneer de hoedanigheid van meewerkende echtgenoot verworven of verloren wordt. In die laatste gevallen is het referte-inkomen immers niet meer representatief voor de waarschijnlijke huidige inkomsten.

Randnummer 1831

Sinds het K.B. van 21 feb. 2010 is ook geen bijdrage verschuldigd voor perioden waarin de zelfstandige de activiteit onderbreekt om te zorgen (gedurende tenminste 4 weken) voor zijn kind of het kind van zijn partner dat lijdt aan een ernstige aandoening, waarvan een arts attesteert dat deze de bijstand van het gezin noodzakelijk maakt.

Zo ook zal geen bijdrage verschuldigd zijn voor een periode van onderbreking van activiteit omwille van het verlenen van palliatieve zorgen aan kind of partner, voor de periode waarin uitkering voor palliatieve verzorging toegekend wordt.

Randnummer 1843

De “wet houdende diverse bepalingen” van 30 dec. 2009 (art. 24) heeft hieraan toegevoegd dat deze administratiekosten moeten betrekking hebben op de wettelijke taken van de kassen, en dat zij moeten rekening houden met de kwaliteit van de dienstverlening. Hoe men dat gaat vaststellen staat er wel niet bij, maar het moet wel gaan om de wettelijke opdrachten van de kassen, en dus niet om hun bedrevenheid in het omzeilen van de reglementering... De wet verplicht de kassen wel hun aangeslotenen hierover te informeren.

Randnummer 1849 laatste zin vervangen

Voor 2010 bedraagt zij €347,50 of €852,50 voor de vennootschappen waarvoor het balanstotaal van het voorlaatste afgesloten boekjaar hoger ligt dan €588.005,65 (art. 2bis en 2 ter Besluit Vennootschapsbijdrage).

ZIEKTEVERZEKERING ZELFSTANDIGEN

Randnummer 1855 laatste twee zinnen vervangen

Zij betalen een bijdrage van €65,12 per trimester, verminderd tot €18,62 wanneer zij de pensioenleeftijd bereikt hebben. Zij zijn vrijgesteld van bijdrage wanneer zij een

leefloon, OCMW-steun of inkomensgarantie voor ouderen genieten of voor periodes van zending naar het buitenland door de geestelijke overheid.

Randnummer 1855 bedragen vervangen

... door het betalen van een bijzondere bijdrage van **€188,60** per kwartaal.
... of een minimumbijdrage van **€23,10** per kwartaal.

Randnummer 1861 toevoegen

... of bij een verzekeringsmaatschappij.

Randnummer 1867, toevoegen aan alinea 2

De meewerkende echtgenote van de zelfstandige heeft recht op uitkeringen wanneer zij is ingeschreven bij dezelfde verzekeringsinstelling als de zelfstandige-echtgenoot.

Randnummer 1878

De uitkeringen voor zelfstandigen zijn verhoogd tegelijk met deze van de werknemers, in het kader van het herstelplan (K.B. 1 maart 2009).

Randnummer 1879 vervangen

Het stelsel van de zelfstandigen bestaat uit vrij lage forfaitaire uitkeringen die zijn gekoppeld aan de minimumpensioenen voor zelfstandigen of, voor de zelfstandigen die zich bevinden in het tijdvak van invaliditeit en hun bedrijf hebben moeten opgeven, aan de minimumuitkeringen voor werknemers. Het bedrag van de uitkeringen varieert tevens naargelang van de gezinssituatie van de zelfstandige, waarbij thans dezelfde gezinstypes worden gehanteerd als in de werknemersregeling: gerechtigden met persoon ten laste (het gezinsbedrag), alleenstaande gerechtigden (het alleenstaandenbedrag) en samenwonende gerechtigden zonder persoon ten laste voor wie het dagbedrag is vastgesteld op € 24,3153 (art. 9 en 10 Arbeidsongeschiktheidsbesluit Zelfstandigen).

Randnummer 1880 vervangen door:

Door een K.B. van 22 jan. 2010 is een bijzondere prestatie ingevoerd voor zelfstandigen die hun activiteit onderbreken om een kind of echtgenoot of wettelijk samenwonende partner (dus niet ouder of informele partner) bij te staan in het levenseinde (palliatieve zorgen). Voorwaarde is dat de betrokkene moet deel uitmaken van het gezin en dat de rechthebbende in de 2 voorgaande kwartalen in orde was met de sociale bijdragen.

Ook de zelfstandige die de activiteit onderbreekt om bijstand te verlenen aan een ernstig ziek kind kan deze uitkering bekomen (K.B. 21 feb. 2010).

De uitkering is een forfaitair bedrag. Het stemt overeen met tweemaal het maandbedrag van het minimumpensioen voor zelfstandigen, wat niet erg veel is. Het wordt in drie schijfjes uitbetaald.

Randnummer 1881 vervangen

De arbeidsongeschikt erkende gerechtigde die de hulp van derden behoeft, kan vanaf de vierde maand van arbeidsongeschiktheid, aanspraak maken op een forfaitaire tegemoetkoming voor hulp van derden, waarvan het dagbedrag 10,4466 euro bedraagt (art. 12 Arbeidsongeschiktheidsbesluit Zelfstandigen).

Randnummer 1882, alinea 1 vervangen

Ook bij de zelfstandigen is in de uitkeringsverzekering een speciale afdeling “moederschapsverzekering” ingevoerd (zie hoger, bij de werknemers). Het tijdvak van moederschapsrust telt thans 8 weken of 9 weken bij de geboorte van een meerling. Deze periode kan uitgebreid worden wanneer het kind meer dan 7 dagen na de geboorte in het ziekenhuis moet blijven, met een maximum van 24 weken (K.B. 21 feb. 2010).

Het tijdvak van moederschapsrust bestaat uit een verplichte periode van 1 week voor en 2 weken nabevallingsrust en uit een facultatieve resterende periode van van voor en nabevallingsrust. De moederschapsuitkering wordt betaald in twee schijven waarvan de eerste de verplichte en de tweede de facultatieve periode van moederschapsrust omvat. Het bedrag van de moederschapsuitkering bedraagt € 308,22 voor elke uitgekeerde week.

Voor bepaald pijnlijke gevallen is voorzien dat in geval van overlijden van de moeder vóór het einde van de bevallingsrust het overblijvende deel van de uitkering betaald wordt aan de gerechtigde die het kind “onthaalt” in zijn gezin (K.B. 21 feb. 2010).

Randnummer 1882, alinea 2 vervangen

Voor deze uitkering is een wachttijd van zes maanden vereist, maar deze wordt op 24 maanden gebracht voor de meewerkende echtgenote die **verplicht** aangesloten is bij de uitkeringsverzekering van de zelfstandige echtgenoot.

Randnummer toevoegen na 1883

Net als werknemers, hebben zelfstandigen recht op adoptieverlof (KB 20 december 2006). Tijdens het adoptieverlof mag de zelfstandige geen beroepsactiviteit verrichten noch arbeidsongeschiktheidsuitkeringen ontvangen. De uitkering voor het adoptieverlof moet aangevraagd worden bij het ziekenfonds waarbij de zelfstandige is aangesloten en dit uiterlijk op de dag van officiële inschrijving van het kind op het thuisadres van het gezin. Het bedrag van de uitkering stemt overeen met het bedrag van de moederschapsuitkering. De betaling gebeurt in één keer, uiterlijk binnen de maand na de start van het adoptieverlof.

Een bijzondere uitkering is de moederschapshulp voor zelfstandigen. Ingevoerd in 2006 bestaat zij uit de toekenning van 70 gratis dienstencheques om de huishoudelijke taken in de nabevallingsperiode te verlichten. Het aantal is nadien opgetrokken tot 105 en de administratieve formaliteiten zijn versoepeld.

GEZINSBIJSLAGEN ZELFSTANDIGEN

Randnummer 1885

Het KB 26 april 2007⁴⁰ voegt een nieuwe categorie van rechthebbenden aan artikel 2 Kinderbijslagbesluit Zelfstandigen toe. Eveneens rechthebbende wordt de zelfstandige die bijdragen verschuldigd is voor een bepaald kwartaal, wanneer de toepassing van artikel 59 Kinderbijslagwet Werknemers hem niet toelaat om het recht op gezinsbijslagen te openen ten laste van deze regeling in de loop van datzelfde kwartaal. Deze regeling streeft ernaar de kinderbijslag voor zelfstandigen in bijberoep te versterken.

Randnummer 1890 vervangen

⁴⁰ B.S. 24 mei 2007.

Sinds het KB van 21 februari 1991²¹⁰⁸ is in de wetgeving opnieuw ingeschreven dat de gezinsbijslag voor zelfstandigen dezelfde is als voor werknemers, met twee belangrijke uitzonderingen:

- het bedrag voor het eerste kind (tenzij dit gehandicapt is) ligt nog steeds een beetje lager (gewoon basisbedrag € 63,99 bedrag voor kind van gepensioneerde € 84,37)²¹⁰⁹, behalve voor kinderen van arbeidsongeschikte zelfstandigen;
- voor het jongste of enig kind wordt geen leeftijdsbijslag gegeven, tenzij het gaat om een wees, een gehandicapt kind of een kind van een invalide.²¹¹⁰
Voor het overige zijn de prestaties dezelfde en liggen de bedragen op hetzelfde niveau als in de werknemersregeling.

FAILLISSEMENTSVERZEKERING

Randnummer 1894 toevoegen

De prestaties en de uitkeringsperiode werden vervolgens sterk opgetrokken door een programmawet van 27 april 2007 voor de faillissementen uitgesproken vanaf 1 juli 2007.

Randnummer 1895 eerste alinea vervangen

De verzekering betreft de zelfstandigen die ten tijde van hun faillissement bijdrageplichtig waren onder artikel 12, § 1, 12, § 1bis, en 13bis, § 2, 1°, Sociaal Statuut der Zelfstandigen. Het gaat om de al dan niet startende beoefenaars van een zelfstandig hoofdberoep. De beoefenaars van een bijberoep of de pensioengerechtigde zelfstandigen worden evenals de meewerkende partner uitgesloten.

Randnummer 1896 alinea toevoegen

Zelfstandigen in moeilijkheden kunnen in de tweede helft van 2009 onder bij koninklijk besluit nader bepaalde voorwaarden gedurende maximum zes maanden aanspraak maken op een faillissementsuitkering.^{2116bis} Deze regeling is verlengd bij K.B. 14 dec. 2009, tot juni 2010.

Randnummer 1899 eerste alinea vervangen

De gefailleerde zelfstandige ontvangt gedurende twaalf maanden een uitkering die gelijk is aan het minimumpensioen voor zelfstandigen (art. 7 Wet Faillissementsverzekering Zelfstandigen).

Randnummer 1899 tweede = derde alinea dus schrap derde alinea

FAILLISSEMENTSVERZEKERING

Randnummer 1900

²¹⁰⁸ B.S. 28 februari 1991; dit was grotendeels een wijzigend besluit, maar art. 24 bevat de hier bedoelde 'harmoniseringsregel'.

²¹⁰⁹ Lange tijd was het bedrag voor het eerste kind ongeveer 1/3 van dat in de werknemersregeling. Bij KB 5 december 2000 werd het op de helft gebracht met ingang van 1 januari 2001, in het kader van een beperkt harmoniseringsproces van de socialebeschermingsregelingen voor zelfstandigen en werknemers. Herhaalde verhogingen hebben het bedrag nu bijna gelijkgeschakeld.

²¹¹⁰ De halvering van de leeftijdsbijslagen voor het eerste kind in de werknemersregeling, bij KB 10 december 1996, is daardoor niet van toepassing op de zelfstandigen.

^{2116bis} Art. 2bis Wet Faillissementsverzekering Zelfstandigen, uitgevoerd bij KB 2 juli 2009, B.S. 24 juli 2009.

De termijn voor indiening van de aanvraag, die inderdaad erg kort was, is enigszins verruimd bij art. 41, Wet 19 mei 2010 “houdende fiscale en andere bepalingen”.

PENSIOEN ZELFSTANDIGEN

Randnummer 1917

Sinds 2010 is ook gelijkgesteld met gewerkte periode de periode van arbeidsonderbreking voor het verlenen van bijstand aan een ernstig ziek kind of van palliatieve zorgen voor kind of partner, waarvoor vrijstelling van bijdragen werd verleend of een recht op uitkering werd toegekend.

Randnummer 1926.

De minimumpensioenen voor zelfstandigen werden door de Programmawet van 27 december 2006 (art.247) alweer opgetrokken, met een programmatie tot 1 december 2007. De Koning zal de datum bepalen waarop dit minimum gelijk moet zijn aan de inkomensgarantie voor ouderen. Een K.B. van 3 maart 2010 heeft de bedragen opgetrokken tot 12.142,12 Euro voor het gezinsbedrag en 9.308,83 Euro voor een alleenstaande.

Randnummer 1928.

Door de Generatiepactwet (23 december 2005) is bepaald dat om de twee jaar een welvaartsaanpassing van de zelfstandigenpensioenen zal doorgevoerd worden, waarvan de omvang echter telkens moet beslist worden op basis van de financiële mogelijkheden. Door de Programmawet van 27 december 2006 is een Fonds voor de Welvaart van de Zelfstandigen opgericht. Een verhoging met 2% is toegekend voor de pensioenen ingegaan tussen 31 december 1999 en 1 januari 2002, bij K.B. 3 augustus 2007.

Randnummer 1933.

Bij eerste alinea:

Een K.B. van 26 juli 2007 regelt nu ook de elektronische pensioenaanvraag in de regeling van de zelfstandigen.

Randnummer 1935.

Tweede alinea aanvullen met:

Deze nieuwe regeling wordt uitgevoerd door een K.B. van 12 januari 2007, dat o.m. de minima en maxima bijdragevoeten bepaalt.

SOCIALE BESCHERMING OVERHEIDSPERSONEEL

Randnummer 1936.

Voor de loopbaan jaren vanaf 1997 wordt de bijdragebreuk vervangen door een coëfficiënt, waarvan de hoogte verschilt naargelang van de toepasselijke inkomensschijf. Hierdoor worden de pensioenuitgaven voor de toekomst gematigd, maar is tevens de inherente rechtvaardiging voor deze beperking minder duidelijk geworden.

De coëfficiënten bedragen momenteel 0,663250 tot aan de grens van €31.820,77 en 0,541491 boven die grens (art. 6 § 2 Wet Modernisering Zelfstandigenpensioenen).⁴¹

⁴¹ Voor de loopbaan jaren van 1997 tot 2002 lagen de coëfficiënten lager, maar de grens hoger. Beide werden aangepast ten gevolge van de afschaffing van de ‘bruterij’ (zie 1830*).

Randnummer 1958-1960

De “responsabiliseringsbijdrage” ingevoerd door de wet van 27 april 1994 werd al spoedig als te ingewikkeld ervaren om praktisch uitvoerbaar te zijn. Zij werd hervormd door een wet van 5 mei 2003. Voortaan worden de Gemeenschappen en Gewesten (met inbegrip van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie in Brussel) verplicht een bijdrage te storten aan het federale Fonds voor Overlevingspensioenen (terwijl het in hoofdzaak gaat om rustpensioenen) die berekend wordt op basis van de weddemassa van elk van deze overheden.

De hoogte van de verschuldigde bijdrage hangt af van de groei van de pensioenuitgaven voor het geheel van de overheidssector, of meer precies, van de mate waarin de groei van deze pensioenuitgaven het referentiecijfer van 30% overstijgt. De responsabiliseringsbijdrage bedraagt aanvankelijk 4/100 van die overstijging. Dit cijfer wordt met 0,1/100 per drie jaar verhoogd. Maar er is wel een garantieregeling ingebouwd, waardoor deze nieuwe regeling geen abnormale stijging van de bijdrage voor de betrokken overheden kan meebrengen. Een K.B. van 26 november 2006 heeft de eigenlijke bedragen van de bijdragen vastgesteld voor de verschillende overheden, voor het jaar 2006.

Deze bijdrage is bedoeld om de verschillende overheden aan te zetten tot voorzichtigheid in hun personeelspolitiek, door ze te doen delen in de aangroei van de federale pensioenlasten, die daardoor veroorzaakt wordt. Maar zij is in wezen wel een soort van werkgeversbijdrage in de openbare sector, of minstens een aanzet daartoe, waardoor het verschil in financiering tussen privé en openbare sector weer wat kleiner wordt.

Randnummer 1961 aanvullen:

De Wet houdende diverse bepalingen van 22 december 2008 houdt voorzieningen in voor het geval dat personeel van plaatselijke overheidsdiensten overgaat naar een andere gemeente of een andere dienst, die niet eenzelfde financieringsregeling voor zijn pensioenen heeft. Dit om ervoor te zorgen dat de financiering verzekerd blijft en dat de rechten van de betrokkenen veilig gesteld worden.

Randnummer 1962 - aanvullen:

Door de inschakeling van voormalig Belgacom personeel in bepaalde overheidsprojecten is het dan weer noodzakelijk geworden om hun pensioenrechten bij wet veilig te stellen (programmawet 11 juli 2005, aangevuld door programmawet 27 december 2006). Hetzelfde is nu ook gedaan voor ex-personeelsleden van de post die naar een overheidsactiviteit overstappen (Programmawet 27 dec. 2006, art. 282 e.v.).

Een andere belangrijke overname is deze van het pensioenfonds van de N.M.B.S. holding. Twee K.B.'s van 13 maart 2007 regelen de modaliteiten van deze overname.

Randnummer 1966

De wet van 17 mei 2007 heeft weer op een aantal punten de regeling voor het overheids personeel aangepast aan deze van de privé sector, o.m. inzake bijlagen bij verergering en overlijden. Ook werd hier de rechtspraak van het Arbitragehof inzake de regeling van de privé sector geïntegreerd, o.m. inzake kinderen die nog niet erkend

waren ten tijde van het ongeval, en inzake burgerlijke vordering bij verkeersongeval dat tevens arbeidsongeval is. Ook de gekwalificeerde zware fout van de werkgever is hier ingevoerd. Tenslotte moet erop gewezen worden dat de controle over de regeling toevertrouwd wordt aan de (blijkbaar voor hun competentie bekende) ambtenaren van het fonds voor Arbeidsongevallen.

Een K.B. van 7 juni 2007 heeft het toepassingsgebied van de arbeidsongevallen- en beroepsziektenregeling voor het overheids personeel opnieuw bepaald en uitgebreid.

En een K.B. van 8 juni 2007 is (rijkelijk laat) de toepassing komen regelen van een aantal bepalingen van de Wet op het Handvest van de Sociaal Verzekerde op deze materie.

Randnummer 1969.

Een wet van 17 mei 2007 heeft ook de verergeringstoeslag, die bestaat in de privésector, toepasselijk gemaakt in de regeling voor het overheids personeel. Daardoor kan zowel het percentage ongeschiktheid als de toelage voor hulp van derden na de herzieningstermijn verhoogd worden. Ook de loongrens voor de berekening van de uitkeringen is door deze wet verhoogd, zoals in de privésector.

Randnummer 1970.

Tevens zijn bepaalde discriminaties door deze wet rechtgezet. Dit betreft o.m. het onderscheid in recht tussen wettige en natuurlijke kinderen, dat wettelijk is afgeschaft, en het onderscheid tussen kinderen die door het slachtoffer werden erkend vóór zijn overlijden en degene die nog niet waren erkend, dat door het Arbitragehof werd veroordeeld (Arrest nr.142/2001).

Randnummer 1971.

De wet van 17 mei 2007 heeft ook in de overheidssector de mogelijkheid voorzien om een burgerlijke vordering in te stellen tegen het bestuur, wanneer dit de veiligheidsvoorschriften op ernstige wijze heeft veronachtzaamd, dit naar analogie met de “gekaracteriseerde zware fout” uit de regeling voor de privésector.

Randnummer 1972 aan laatste alinea toevoegen

Hieraan werd tegemoet gekomen door de wet van 17 mei 2007.

Randnummer 1973.

Een belangrijke vernieuwing is dat sinds de wet van 17 mei 2007 het toezicht op de ongevallenregeling in de overheidssector toevertrouwd is aan het Fonds voor Arbeidsongevallen, waarvan de competentie terzake erkend wordt. Dit vormt alweer een goede stap in de richting van de harmonisatie van de regelingen voor de overheid en voor de privésector.

Randnummer 1786

De terugvorderingen zijn een gevoelige materie. Een K.B. van 14 okt. 2009 is komen speciëren dat de beslissing tot terugvordering en de beslissing waarvan zij de uitvoering is niet alleen samen betekend worden, maar dat dit bij aangetekende brief moet gebeuren, in tegenstelling tot de betekening van gewone beslissingen. Dit om betwistingen over de datum van de verjaring te voorkomen.

Randnummer 1992 aan 1ste alinea toevoegen

Bij K.B. 21 januari 2007 is weer een bijkomende stap gezet. De verjaringsregeling inzake pensioenen van de openbare sector is aangepast aan die van de werknemersregeling.

Randnummer 1999 toevoegen

Zo heeft het K.B. 13 december 2006 het vereiste van een voorafgaandelijke verklaring geschrapt voor een toegelaten arbeid na de leeftijd van 65 jaar. Een K.B. van 26 juli 2007 heeft dan weer de inkomensgrenzen van de toegelaten arbeid verhoogd.

Randnummer 2005

De regeling inzake loopbaanonderbreking of vermindering van arbeidsprestaties is gewijzigd door de wet van 25 april 2007. Voortaan wordt die periode als waren het volle prestaties in aanmerking genomen gedurende de eerste 12 maanden; tijdens de volgende 48 maanden gebeurt die gelijkstelling slechts indien de betrokkene gedurende die periode de persoonlijke bijdrage van 7,5% heeft gestort. De totale duur van de gelijkstelling kan ook niet meer bedragen dan de werkelijke prestaties of 60 maanden. De wet heeft er ook voor gezorgd dat perioden van loopbaanonderbreking of vermindering van arbeidsprestaties van contractuelen in overheidsdienst eveneens voor de pensioenloopbaan kunnen meetellen. Sinds de wet van 4 juni 2007 mogen vastbenoemde personeelsleden vanaf de leeftijd van 55 jaar halftijdse arbeidsregeling vragen, tot aan de (al dan niet vervroegde) oppensioenstelling.

Randnummer 2009

De wet van 25 april 2007 heeft er ook voor gezorgd dat de leeftijdscomplementen ook toegekend worden wanneer daardoor de normale maximumgrens (zie nr. 2017) overschreden wordt. Men wou vermijden dat door deze regeling een pervers effect werd bereikt, nl. hogere ambtenaren aansporen om *vervroegd* op pensioen te gaan. Er is wel een absoluut plafond van 9/10 van de refertewedde voorzien.

Randnummer 2013 toevoegen

Ten einde de budgettaire weerslag van bepaalde verhogingen van weddeschalen te kunnen spreiden, voorziet een wet van 9 juli 1969 wel (art. 12 § 3) de mogelijkheid om bij K.B. de uitbetaling van die perequatie over verschillende jaren te verdelen, met telkens niet meer dan 5% verhoging per jaar. Dit is gebeurd (helaas retroactief) bij K.B. 21 januari 2007 voor de ambtenaren van niveau A van het Rijkspersoneel en voor bepaalde andere categorieën van personeel van Kamer en Senaat, bepaalde militairen en personeelsleden van Wetenschappelijke instellingen.

Een andere wet van 25 april 2007 heeft dan weer het mechanisme van de perequatie veranderd, waarbij niet langer de individuele weddeschaal, maar een “korf” van weddeschalen in aanmerking genomen wordt. Het principe blijft onaangetast, maar de toepassing ervan wordt aangepast, om te sterke stijgingen in bepaalde gevallen te vermijden.

Randnummer 2015

Vanaf oktober 2008, en opnieuw vanaf 1 april 2009 zijn de minimumpensioenen verhoogd (K.B. 27 sept. 2009).

Randnummer 2029.

Dit minimumbedrag waaronder de beperking van het overlevingspensioen niet wordt uitgevoerd, is bij K.B. 19 juli 2007 opgetrokken tot € 1074,07 per maand (aan de huidige index).

SOCIALE BIJSTAND

Randnummer 2067:

De nationaliteitseisen inzake tegemoetkomingen aan gehandicapten blijven betwistingen uitlokken.

In zijn arrest van 12 december 2007 maakt het Grondwettelijk Hof een onderscheid tussen vreemdelingen die gemachtigd zijn om in België te verblijven zonder er zich te kunnen vestigen (inschrijving in het vreemdelingenregister) en vreemdelingen die gemachtigd zijn om zich in België te vestigen (inschrijving in het bevolkingsregister). Ten aanzien van deze laatste groep bestaat er geen sterke overweging om hen uit te sluiten van het toepassingsgebied van de Wet Tegemoetkomingen Gehandicapten. In zoverre deze vreemdelingen worden uitgesloten van het voordeel van de tegemoetkomingen aan personen met een handicap, schendt artikel 4 van deze wet de artikelen 10 en 11 van de Grondwet in samenhang gelezen met artikel 191 ervan, met artikel 14 EVRM en met artikel 1 eerste aanvullend protocol EVRM.

Begin 2009 werd de wettelijke regeling aangepast aan dit arrest (KB 9 februari 2009, BS 6 maart 2009, dat het KB van 17 juli 2006 wijzigt). Voortaan hebben alle vreemdelingen die ingeschreven zijn in het bevolkingsregister, recht op tegemoetkomingen.

Meer algemeen werden de nationaliteitsvoorwaarden bekritiseerd vanuit het verbod van discriminatie, neergelegd in artikel 14 EVRM, maar dan in samenhang met artikel 1 van het eerste aanvullend protocol EVRM (eigendomsrecht). Het Grondwettelijk Hof⁴² ging niet in op deze redenering, in tegenstelling tot het Hof van Cassatie.⁴³ Deze laatste beoordeling ligt in de lijn van de rechtspraak van het EHRM.⁴⁴ Overeenkomstig deze rechtspraak zijn zeer dwingende redenen vereist voor het handhaven van een nationaliteitsvoorwaarden, althans voor personen die een voldoende band met het betrokken land hebben. Het feit dat de betrokkene recht kan hebben op andere prestaties (bv. vanwege het OCMW) is geen afdoende reden om de nationaliteitsvoorwaarde te handhaven.

Randnummer 2080 zin 2 vervangen door

het inkomen verworven uit werkelijk gepresteerde arbeid door de persoon met een handicap wordt als volgt vrijgesteld: voor 50% van de schijf van 0 tot 3 551,77 EUR en voor 25% voor de schijf van 3 551,77 tot 5 327,65 EUR;

Randnummer 2081 1e alinea vervangen door:

Bij de berekening van de *integratietegemoetkoming* worden de inkomsten van de leden van het huishouden van de persoon met een handicap voor € 19 162,13 vrijgesteld, alsook de helft van het gedeelte dat meer bedraagt dan dit bedrag (= categorievrijstelling). Deze vrijstelling geldt voor alle categorieën sedert 1 juli 2007

⁴² Arbitragehof 19 mei 2004, nr. 92/2004.

⁴³ Cass. 8 december 2008, S.07.0114.F/1, NJW 2009, 173.

⁴⁴ EHRM, 30 september 2003, Koua Poirez t/ Frankrijk.

(KB 20 mei 2008). Voordien werd een onderscheid gemaakt tussen enerzijds de categorieën 1 of 2, waarvan de vrijstelling beduidend lager lag, en anderzijds de categorieën 3, 4 of 5. De integratie is inderdaad bedoeld als een vergoeding voor de extra kosten die de handicap veroorzaakt, en die blijven bestaan ook wanneer de gehandicapte samenwoont met personen die een behoorlijk inkomen hebben. Het is dan ook volkomen logisch dat de verhoogde vrijstelling ook op de categorieën 1 en 2 wordt toegepast.

Titel 4.2 aanpassen:

Tegemoetkoming voor hulp **aan** bejaarden

Randnummer 2082, laatste zin

- ‘ven’ vervangen door ‘van’
- na art. 23 Besluit Tegemoetkomingen Hulp aan Bejaarden toevoegen

Randnummer 2083, derde alinea

In het raam van het economische relanceplan werden de vrijgestelde bedragen vanaf 1 juni 2009 met 4,5 % verhoogd, tot (niet-geïndexeerd) 9461,98 en 11.823,55 euro.⁴⁵ Deze verhoging moet overigens vermijden dat een parallelle verhoging van de minimumpensioenen niet tegelijk tot gevolg zou hebben dat de tegemoetkoming van personen met een handicap met een proportioneel bedrag zou afnemen.

Randnummer 2084

- Het basisbedrag werd nogmaals verhoogd vanaf 1 juni 2009 tot 4765,56 euro (voor categorie A – te vermenigvuldigen met 1,5 voor categorie B en met 2 voor categorie C).⁴⁶
- **Tweede alinea:** “Vroeger maakte de wet maakte...” vervangen door “Vroeger maakte de wet...”.

Randnummer 2087 vervangen als volgt

De bevoegde administratie is de Directie-generaal Personen met een handicap van de Federale Overheidsdienst Sociale Zekerheid (hierna: Dienst).

Randnummer 2088: tweede alinea, eerste zin vervangen door wat volgt:

Vanaf 1 januari 2008⁴⁷ is het systeem van aanvraag en onderzoek principieel omgekeerd: waar tot dan de aanvrager alle nodige documenten moest verzamelen en doorsturen, wordt de aanvraag nu onderzocht door de Dienst op basis van de inlichtingen die de aanvrager verstrekt, maar meer nog op basis van de inlichtingen die de Dienst rechtstreeks inzamelt bij allerlei instanties of personen die over de inlichtingen beschikken, zoals het Rijksregister, de fiscale administratie of de RSZ. De inlichtingen, bescheiden en bewijsstukken die de aanvrager verstrekt, zullen voor

⁴⁵ KB 18 maart 2009, BS 15 april 2009.

⁴⁶ KB 9 februari 2009, BS 6 maart 2009.

⁴⁷ Wijziging van het Besluit Procedure Tegemoetkomingen door KB 16 april 2008, BS 19 mei 2008.

waar aangenomen worden, onverminderd de controlebevoegdheid van de Dienst (art. 10, § 1). Indien nodig vraagt de Dienst om bijkomende inlichtingen, die dan binnen een maand moeten worden verstrekt.

Randnummer 2088 aan het einde van de eerste alinea

Sinds 1 juli 2006 verloopt deze procedure enkel nog elektronisch. De burgemeester moet de aanvraag elektronisch invullen en verzenden naar de Dienst voor tegemoetkomingen aan personen met een handicap. Hij zal hierop elektronisch een ontvangstbewijs ontvangen, het formulier betreffende de aangifte der inkomsten en, in voorkomend geval, het geneeskundig getuigschrift, die hij aan de aanvrager moet overhandigen.

Randnummer 2088: derde alinea invoegen:

De tegemoetkomingen kunnen zonder nader onderzoek worden geweigerd indien er voldoende elementen voorhanden zijn waaruit blijkt dat de aanvrager niet de voorwaarden vervult om een tegemoetkoming te verkrijgen (art. 11).

Randnummer 2090

Vanaf 1 januari 2010 mag het onderzoek over de aanvraag om tegemoetkoming niet meer dan zes maanden bedragen (aanpassing van art. 8bis Wet Tegemoetkoming Gehandicapten door wet 13 maart 2009, BS 27 maart 2009). Na die termijn brengen de uitkeringen van rechtswege intresten op (K.B. 22 mei 2003, zoals aangepast bij K.B. 22 feb. 2010).

Randnummer 2100

één derde werd gewijzigd naar 28 % (art. 38 programmawet 27 april 2007, B.S. 8 mei 2007). Bij opname van de persoon met een handicap in een instelling die geheel of gedeeltelijk ten laste is van de overheid of de sociale zekerheid wordt de uitbetaling van de integratietegemoetkoming voor 28 % geschorst (art. 12, § 1 Wet Tegemoetkomingen Gehandicapten). Door dit verminderingspercentage te verlagen, verhoogt de uitkering voor deze personen met een handicap.

Invoegen aan het einde van randnummer 2102

Er is geen beroep mogelijk tegen de al dan niet verzaking aan de terugvordering door de bestuursdirectie van de uitkeringen aan personen met een handicap. Het Arbitragehof oordeelde evenwel dat deze bepaling het gelijkheids- en non-discriminatie-beginsel schendt, in zover zij elk beroep uitsluit bij een rechtscollege dat bevoegd is om een wettigheidstoezicht uit te oefenen tegen de beslissing van de bevoegde minister die weigert af te zien van de terugvordering van onverschuldigd betaalde tegemoetkomingen omdat het niet om een behartigenswaardig geval gaat⁴⁸.

RECHT OP MAATSCHAPPELIJKE INTEGRATIE

Randnummer 2145

⁴⁸ Arbitragehof nr. 26/2006, 15 februari 2006, B.S. 27 maart 2006. Zie ook Arbrb. Oudenaarde 25 april 2006 (rolnummer 288845V) met verwijzing naar het arrest van het Arbitragehof, waarbij gesteld wordt dat dit wettigheidstoezicht tot de bevoegdheid van de arbeidsgerechten behoort, die krachtens artikel 582 Ger. W. bevoegd zijn inzake de geschillen ten aanzien van de tegemoetkomingen aan personen met een handicap, met inbegrip van de terugvorderingen.

Leefloon voor studenten: de OCMW's staan weigerachtig tegenover leefloonaanvragen vanwege 25-plussers, met wie volgens de systematiek van de wet geen integratiecontract-student kan worden gesloten. Ze voelen zich in hun afwijzende houding gesterkt door een cassatiearrest van 22 september 2008 (RW 2008-09, 804): in het geval van een 34-jarige wordt geoordeeld dat hij bewezen heeft zich maatschappelijk te kunnen integreren door voorafgaand aan die leeftijd te hebben gewerkt. Dat hij zich thans middels voltijdse studies financieel wil verbeteren, is een doelstelling die niet door gemeenschapsgelden mag worden nagesteeft.

Randnummer 2182bis

4. VERJARING

Onder de oorspronkelijke tekst van de wet verjaarde de vordering tot terugvordering volgens art. 2262bis van het B.W, wat een tienjarige verjaring betekent. In de OCMW-wet wordt voor dezelfde vordering verwezen naar art. 2277 B.W., dat een verjaring met 5 jaar voorziet. Het Grondwettelijk Hof zag hier (terecht) een discriminatie in.⁴⁹ Voor beide gevallen is de verjaring nu op 5 jaar gebracht (Wet houdende diverse bepalingen 30 dec. 2009, art. 159).

INKOMENSGARANTIE VOOR OUDEREN

Randnummer 2192 vervangen

De wet van 20 juli 1991 heeft echter als bijkomende voorwaarde gesteld dat men recht moet hebben op een rust- of overlevingspensioen in België. Van deze voorwaarde zijn vrijgeteld: de Belgen, de EG-onderdanen, staatlozen en vluchtelingen, en onderdanen van landen waarmee België op dit punt een wederkerigheidsakkoord heeft gesloten, alsmede onderdanen van landen die partij zijn bij het Europees Sociaal Handvest.^{2357bis} Er is dus toch nog geen gelijkberechtiging! Ook de nieuwe wet van 22 maart 2001 heeft op dit punt geen verandering gebracht (art. 4 eerste lid Wet Inkomensgarantie Ouderen).

Randnummer 2196 vervangen.

De prestaties zijn even eenvoudig als het toepassingsgebied. De inkomensgarantie voor ouderen bestaat in een forfaitair bedrag per jaar, dat na herhaaldelijke verhogingen thans €5860,47 (en vanaf 1 januari 2010 €5895,63) bedraagt.

Het onderscheid tussen de alleenstaande rechthebbenden en de gehuwde (en niet van tafel en bed gescheiden) rechthebbenden, dat gemaakt werd onder de oude wet op het gewaarborgd inkomen, is opgeheven onder de regeling van de inkomensgarantie. Het is vervangen door een onderscheid volgens huisvestingssituatie: de gewone uitkering wordt gegeven aan personen die met anderen samenwonen; de uitkering wordt met de helft verhoogd voor rechthebbenden die niet met anderen samenwonen (art. 6 Wet Inkomensgarantie Ouderen).

Randnummer 2202.

Deze regeling is vervangen door een anders geformuleerde tweejaarlijkse aanpassing, op grond van art. 73bis van de Generatiepactwet van 23 december 2005, zoals ingevoegd bij Programmawet 27 december 2006.

⁴⁹ Arrest nr. 147/2008 van 30 okt. 2008, *NJW*, 2009, 634, met noot V. VERDEYEN.
^{2357bis} Vanaf een door de Koning te bepalen datum.

GEWAARBORGDE GEZINSBIJSLAGEN

Randnummer 2218

Door de Wet houdende diverse bepalingen van 30 dec. 2009 (art.35) wordt deze verblijfsvoorwaarde nu uiteindelijk opgeheven voor het kind dat EU-onderdaan is, of onderdaan van een land dat het Europees Sociaal Handvest heeft geratificeerd, of dat erkende staatloze of vluchteling is. Voor de andere blijft de verblijfsvoorwaarde behouden, wat toch wel als discriminatie tegen vreemdelingen kan beschouwd worden.

Randnummer 2219

De tekst van de Programmawet van 1996 voldeed niet, en is nu aangepast door de Wet houdende Diverse Bepalingen van 30 dec. 2009, die het recht toekent aan de personen die EU onderdaan zijn, of onderdaan van een land dat het Europees Sociaal Handvest geratificeerd heeft, of die erkende staatloze of vluchteling is, zonder verblijfsvoorwaarde.

Randnummer 2222 eerste alinea

De gewaarborgde gezinsbijslag wordt al of niet toegekend, naargelang de bestaansmiddelen minder of meer bedragen dan 3 079,06 EUR per kwartaal.

Randnummer 2226

De wet voorzag de mogelijkheid voor iemand, die een lagere kinderbijslag ontving, in de gewaarborgde gezinsbijslag het verschil te komen vorderen. Deze mogelijkheid is afgeschaft door de “wet houdende diverse bepalingen” van 30 dec. 1009 (art. 28).

Randnummer 2228 derde zin

De bijzondere bijslag bedraagt 45,91 EUR per maand (te indexeren) (art. 8 §2ter Besluit Gewaarborgde Gezinsbijslag).

Randnummer 2231 laatste zin

[...] nu voor de gelijkaardige terugvorderingen bij de werknemers een verjaringstermijn van 5 jaar gold. De verjaringstermijn is inmiddels teruggebracht tot 3 jaar (nieuw art. 120bis Kinderbijslagwet Werknemers).

Randnummer 2232 laatste zin

Het Arbitragehof heeft geoordeeld dat dit geen ongelijke behandeling uitmaakt tegenover de kinderbijslag voor werknemers en voor zelfstandigen, waar een verjaringstermijn geldt van **vijf** jaar, ...

MAATSCHAPPELIJKE DIENSTVERLENING

Randnummer 2248 eerste alinea aanvullen

Het Arbitragehof was van oordeel dat deze hulp met betrekking tot de onderhoudsgelden ook moest toegekend worden aan de ouders van kinderen die geplaatst zijn.⁵⁰ Door een wet van 27 december 2006 werd artikel 68^{quinquies} OCMW-Wet in die zin aangepast.

Randnummer 2260

⁵⁰ Arbitragehof nr. 123/2006, 28 juli 2006, B.S. 1 september 2006.

De staatssteun aan 100% wordt in principe alleen toegekend voor asielzoekers in de gemeente waaraan zij toegewezen zijn. Door een K.B. van 2 dec. 2009 wordt die steun ook toegekend in een andere gemeente, in de gevallen waarin het agentschap Fedasil vrijwillig afgezien heeft van de verplichte toewijzing.